

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX JULY - LIEPOS 7, 1994 Nr. 27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AR ATSLAIKYS LITAS PRIEŠ JO DIDENYBĘ DOLERI?

Stasys Jokūbaitis

Kurį laiką nuobodžią vliutų keitėjai pastarosiomis dienomis kiek atkuto. Pagausėjo perkančių dolerius, markes, kitokią tvirtą pinigą. Ir tai ne dėl artėjančių atostoginių kelionių į užsienius. Prieš keliolika dienų vienoje spaudos konferencijoje neatsargiai mesta Taupomojo banko valdybos pirmininko (jis kartu yra Komercijos bankų asociacijos prezidentas) frazė apie jau šį rudenį galimą lito devalvavimą buvo tarsi stiprus katalizatorius senokai nusistovėjusiame, nurimusiam tirpale.

Kaip ten bebūtų, net labai nepalankiomis sąlygomis įvestas litas atlaikė gana stiprias ekonomikos audras ir gana garbingai (tiesa, ne be Centrinio banko pagalbos) grūmėsi su doleriu ir marke, kol pagaliau vieną gražią dieną jį visai "pririšo" prie "washingtonų" linkolnų.

V. Bubnio prognozė atsargesnius tuoj pat privertė suklusti. Net terminuotus indėlius litais patikėję bankams kai kurie piliečiai tuoj pat puolė juos keisti į dolerius ir vėl nešti atgal į bankus, tuo patirdami nemažus nuostolius. Valiutiniai indėliai juk atneša kur kas mažesnes palūkanas. Nusižiūrėję į tikrus biznierių, kurie kartais geriau sutinka prarasti šiandien, tikėdamiesi po to dvigubai atsigriebti rytoj, kai kurie žmoneliai sukruto.

Ar tikrai yra pavojus, kad dar šį rudenį litas gali

būti devalvuotas? Pasak finansų ministro E. Vilkelio, apie lito devalvavimą galima būtų kalbėti tik tuomet, jeigu artimiausius tris keturis mėnesius infliacija Lietuvoje būtų apie 10 proc.

Šiuo metu, ministro nuomone, ji nėra didelė – gegužės mėnesį siekė 6,2 proc. Ir tai nepaisant to, kad jau išgaliojo pridėtinės vertės mokestis bei buvo indeksuotas ilgalaikis turtas. Įvedant litą, buvo pasiliktas tam tikras rezervas infliacijai. Estai, paleisdami į gyvenimą savo kroną, tą rezervą pasiliko kur kas didesnę negu lietuviai, todėl lito atsarga infliacijai jau iš tiesų baigia ištirpti, bet jokios tragedijos finansų ministras čia nemato.

Pasklidus kalboms apie galimą lito devalvavimą, pasipylė ir įvairios nuomonės dėl jo "pririšimo" prie dolerio. Kai kurių didžiųjų Lietuvos komercinių bankų vadovai teigia, kad šie gandai ir įrodo, kad buvo padaryta klaida, tačiau antroji – lito devalvavimas – gali būti dar didesnė. Visai kitokios nuomonės laikosi užsienio bankininkystės specialistai. JAV Baltimorės John Hopkinso universiteto taikomosios ekonomikos profesorius Stev H. Hanke mano, kad Lito patikimumo įstatymas ir buvo vienas iš tų žingsnių, kurie gali padėti atstatyti Lietuvos ekonomiką. Pasak profesoriaus, beje, jau kuris laikas dirbančio Vyriausybės patarėjų finansų klausimais,

Paminklas poetui Maironiui

J. Polio nuotr.

priėmus minėtą įstatymą, užsienio investitoriai ėmė palankiau žiūrėti į Lietuvą, nes jis turėtų sutramdyti infliaciją. Tačiau tas palankumas, nuvilnijus gandai apie galimą lito devalvavimą, vėl ėmė blėsti...

Specialistai, bandantys ieškoti priežasčių dėl to, kas atsitiko, vis garsiau, nors nerefai dėl įvairių priežasčių norintys likti nežinomais, kalba apie tai, kad šiuo metu iš esmės neveikia nei Valiutų taryba, nei Centrinis bankas. Dargi priešingai – Lietuvos

(Nukelta į 4 psl.)

DĖL RUSIJOS KARIUOMENĖS TRANZITO PER LIETUVĄ SUTARTIES

(Lietuvos Seimo opozicijos vadovo V. Landsbergio pareiškimas)

Pastarosiomis dienomis vėl pasirodo nerimą keliančių valdžios pasisakymų dėl Rusijos karinio tranzito per Lietuvą į Karaliaučius. Derybų grupės vadovas V. Bulovas pareiškia, jog po poros savaičių, Lietuvai nustačius pavojingų ir karinių krovinių tranzito taisykles, jau galima būtų pasirašyti Rusijos atakliai reikalaujamą sutartį. Atrodo, ir dėl kariuomenės vežiojimo, tuo būdu atnaujinant jos buvimą Lietuvoje. Prezi-

dentas mano, kad reikia "greičiau įteisinti tranzitus visiems partneriams" (Lietuvos aidas, 1994 06 25). Kadangi tokiuose pasisakymuose logikos nėra, matyt, už jų slypi kas nors kita, apie ką Lietuvos visuomenė turi žinoti anksčiau, negu šalis bus įpajoniota į Rusijos karinę strateginę sistemą.

LDDP neturi mandato užnerti kilpą visai tautai.

(AGEP)

ILLINOIS VALSTIJOS GUBERNATORIAUS SVEIKINIMAS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖMS

Man, kaip Illinois valstijos gubernatoriui, yra didelė garbė sutikti Jus čia, prieš išvykstant į Lietuvą, į Dainų festivalį.

Festivalis suburs daug lietuvių iš įvairių kraštų ir numatys naujas veiklos gaires ateičiai, 21-jam amžiui, kaip išsaugoti papročius, tradicijas bei tautinius siekius tarp viso pasaulio lietuvių.

Aš didžiuojuosiu šokių grupėmis Grandis, Vijūnas, Klumpė, Letūnas, Viltis ir Spindulys, atstovaujančiomis Illinois valstiją.

Jūs galite didžiuotis savo pasiekimais.

Illinois valstijos gyventojų vardu linkiu Jums geriausios kloties ateityje ir pasisiekimo festivalyje.

Su geriausiais linkėjimais

Jim Edgar

Gubernatorius

Gubernatorius Jim Edgar suruošė priėmimą lietuvių šokių grupėms iš Illinois valstijos, vykstančioms į Lietuvą, į Dainų festivalį. Priėmimas vyko gubernatoriaus įstaigoje, kur jis įteikė Grandies šokėjų grupei oficialų sveikinimo laišką.

Nuotraukoje iš k. į d.: Tania Mikaitis, Irena Smieliauskas, Rinas Putrius, Gubernatorius Jim Edgar, Krista Silimaitis, dr. Audrius Polikaitis ir Lietuvos Generalinis Garbės Konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza.

Girdėta iš Vilniaus

• **SEIMUI PATEIKTA PATIKSLINTA VYRIAUSYBĖS PROGRAMA.** Antradienio vakarą Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius Seimui pateikė patikslintą Vyriausybės programą. A. Šleževičiaus vadovaujamos Vyriausybės programą iš naujo tvirtinti tenka po to, kai pasikeitė šeši Vyriausybės nariai ir kai Seimas, remdamasis šalies Konstitucija ir neseniai priimtu Vyriausybės įstatymu, turėjo dar kartą patvirtinti pasitikėjimą šeštąja Vyriausybe.

Kaip vieną pirmųjų Vyriausybės veiklos prioritetų A. Šleževičius paminėjo užsienio investicijų į Lietuvą skatinimą, taip pat – gamybos ir eksporto plėtojimą, šiuolaikinių rinkos institucijų kūrimą.

Pagal patikslintą Vyriausybės programą šalies ekonominę politiką numatoma vykdyti trim pagrindinėmis kryptimis. Pirmoji iš jų būtų, pasak A. Šleževičiaus, rinkos subjektų konkurencingos struktūros sudarymas. Kita kryptis būtų palankios ekonominės terpės ūkio subjektams veikti sudarymas (kainodaros liberalizavimas, mokesčių politikos, turėsiančios skatinti gamintojų aktyvumą, tobulinimas). Trečioji numatoma kryptis – socialinės apsaugos sferos tobulinimas.

A. Šleževičius sakė, kad Vyriausybė daug dėmesio skyrė valstybinių įmonių privatizacijai (jo teigimu, šiuo metu privatizuota 70 proc. viso privatizuoti skirto valstybės turto).

Finansų politikoje svarbiausias Vyriausybės uždavinys – mažinti infliaciją. Ji šiais metais, Vyriausybės nuomone, turėtų būti ne didesnė kaip 35-40 procentų.

Pasak Ministro Pirmininko, jei Seimas pritars pateiktai patikslintai Vyriausybės veiksmų programai, kitais metais metinė infliacija neturėtų būti didesnė kaip 20-25 procentai.

• **ŽEMĖS LIETUVAI REIKIA PUSANTRO KARTO DAUGIAU NEGU JOS YRA.** Per penkis šių metų mėnesius beveik 15 tūkstančių buvusių žemės savininkų Lietuvoje atgavo nuosavybės teisę į savo žemę. Žemės grąžinimas jiems įformintas atitinkamais dokumentais, sklypai atmatuoti. Apie 9 tūkstančių iš jų nusprendė ūkininkauti savarankiškai, kiti žemę išnuomojo bendrovėms. Apie tai spaudos konferencijoje pranešė Seimo agrarinio komiteto pirmininkas Mykolas Pronckus. Tokiu būdu, sakė jis, žemės reforma Lietuvoje vyksta normaliais tempais.

Tačiau didžiausia bėda yra ta, jog patenkinti visų žemės savininkų pareiškimus dėl jos grąžinimo natūra nėra jokių galimybių. Buvusios Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos sprendimais žemė buvo pažadėta norintiems ją įsigyti pagal valstiečių ūkio įstatymą ir šis pažadas nemaža dalimi įvykdytas. Ji išdalyta 2-3 ha sklypais, paskirta miestų riboms plėsti, atiduota savininkams bei nemaži jos plotai – bendrovėms. Norint įvykdyti šiuos pažadus žemės reikėtų 149 procentais daugiau negu jos yra. Vargu ar yra jėgų, kurios galėtų 1,5 karto padidinti šalies teritoriją, karčiai juokavo Seimo komiteto pirmininkas.

Taigi visiškai atkurti 1940 metais egzistavusius nuosavybės santykius objektyviai neįmanoma, pabrėžė M. Pronckus. Tai užfiksuota ir Konstitucinio teismo sprendime. Vienintelė išeitis – žemės kompensavimas vertybiniais popieriais, sklypais miestuose, butais ir t.t. Opozicinių partijų reikalavimą besąlygiškai prąžinti žemę buvusiems jos savininkams M. Pronckus pavadino politine spekuliacija, kuri įneša dar didesnę sumaištį tiek į kaimo žmonių, tiek į visos Lietuvos gyvenimą.

• **SEIMAS PAPRAŠĖ TARPTAUTINIŲ EKSPERTŲ IŠVADOS DĖL EKONOMINIO REFERENDUMO.** Seimas priėmė nutarimą prašyti Tarptautinį valiutos Fondą, Pasaulio banką bei kitas nepriklausomas finansines institucijas atlikti įstatymo "Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisėsaugos" projekto ekspertizę. Tėvynės Sąjunga (Lietuvos konservatoriai) šį įstatymą siūlo priimti referendume.

Referendumui surengti iniciatyvinė grupė surinko daugiau kaip 560 tūkstančių rinkimų teisę turinčių piliečių parašų. Jie perduoti Vyriausiajai rinkimų komisijai, kuri pagal Seimo nutarimą privalo patikrinti juos iki liepos 6 dienos.

Seimo daugumos ir Vyriausybės nuomone, įgyvendinti referendumui teikiamo įstatymo reikalavimus nerealu. Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius bei kiti pareigūnai ne kartą yra pareiškę, jog, priėmus įstatymą, šalies ekonomika būtų visiškai sugriauta, joje įsigalėtų chaosas.

• **TAURĖ ŠAMPANO LITO METINIŲ PROGA.** Birželio 24 dieną lito įvedimo vienerių metų proga Lietuvos banke buvo surengta spaudos konferencija.

Į susitikimą su žurnalistais atvyko visi trys prieš trejus metus atkurto Lietuvos banko vadovai – buvęs pirmasis Lietuvos banko valdybos pirmininkas Bronius Povilaitis, Vilijus Baldišis, Romualdas Visokavičius – bei dabartinis Lietuvos banko vadovas Kazimieras Ratkevičius.

Pirmasis atkurto nacionalinio banko vadovas Bronius Povilaitis, šiuo metu dirbantis Lietuvos banko pinigų politikos departamente, sakė nenorįs dalytis prisiminimais apie praeitį ir norėtų kalbėti apie dabartinę lito padėtį.

Pasak jo, litas šiuo metu esanti tikrai tvirta valiuta ir jo nereikia stiprinti. Pagrindinis uždavinys Lietuvos bankui

Nelengva Ukrainos prezidento dalia

Birželio 26 d. Ukrainoje buvo prezidento rinkimai. Šia proga suvažiavo daug užsienio korespondentų, kurie pranešė apie menką piliečių susidomėjimą. Daugelis ukrainiečių mano, kad kandidatų į prezidento vietą yra silpni ir krašto ekonominiai reikalai nepagerės, nežiūrint, kas bus išrinktas. Pagal Ukrainos konstituciją, šie balsavimai buvo lyg "pirminiai". Antrasis balsavimas liepos 10 d. išaiškins, kas bus Ukrainos prezidentu. Kai kurie ukrainiečiai stebisi, kad iš viso atsiranda žmonių, kurie norėtų užimti tokią sunkią poziciją, kaip prezidento vietą. Manoma, kad panašiai galvoja ir dabartinis prezidentas Leonidas Kavčiukas, kuris kelis kartus yra pareiškęs, kad jis pasitrauks ir daugiau nekandidatuos, bet jis vėl kandidavo.

Apklausingi balsuotojai yra pareiškę, kad už Kravčiuką jie nebalsavo, nes jis esąs

neapsisprendęs, "slidus, lyg žaltys", "nežinąs, kur pasukti".

Dabartinio prezidento svarbiu varžovu laikomas Leonidas Kučma. Sovietų Sąjungos sistemoje jis buvo svarbaus karinių raketų fabriko Dnepropetrovske viršininkas. Trumpą laiką jam teko būti Ukrainos premjeru. Jis esąs surusėjęs ukrainietis, kuris prieš rinkimus kasdien turėjęs ilgas sesijas su ukrainiečių kalbos mokytojais. Kučma savo kalbose prieš rinkimus skatinęs artimesnius ryšius su Rusija, pasisakęs už labai lėtas ekonomines reformas. Anksčiau jis agitavęs sugrįžimą į rublio zoną ir siūlęs pripažinti antrą valstybinę kalbą Ukrainoje – rusų kalbą. Prieš šiuos rinkimus jis "pamiršęs" šį siūlymą.

Prezidentas Kravčiukas rinkiminėse prakalbose išpėjo balsuotojus neremti Kučmos, nes jis "mūsų jaunai valstybei sudaro pavojų". Kučma esąs politikas, norįs pasukti valstybę į praeitį.

šiandien – stengtis išlaikyti įgytą stiprumą.

Nacionalinės pinigų sistemos atkūrimo procesai Lietuvoje prasidėjo 1988-aisiais. Pasak antrojo LB valdybos pirmininko V. Baldišio, tiek daugumas šiuo metu garsių Lietuvos politikų, tiek Vakarų specialistai tuo metu nepritarė Lietuvos nacionalinės valiutos idėjai.

Buvęs trečiasis LB valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius sakė šia proga norįs padėkoti buvusiai Lietuvos banko valdybai ir visam banko kolektyvui, kuris daugiausia nuveikė įvedant litą. R. Visokavičius neigiamai atsiliepė apie Valiutų valdybos Lietuvoje įsteigimą ir pareiškė įsitikinimą, kad ji Lietuvoje veiks neilgai.

Pasak dabartinio valdybos pirmininko K. Ratkevičiaus, nei Lietuvos banke, jau tris mėnesius dirbančiame pagal Valiutų valdybos principus, nei Lietuvoje esmingesnių pokyčių neįvyko. Per šį laikotarpį Lietuvos bankas, išleisdamas į apyvartą litus, nupirko apie 60 milijonų dolerių, tačiau, pasak K. Ratkevičiaus, "infliacinių procesų Lietuvoje tai nesukėlė". Lietuvos bankas 500 ir 1000 nominalų litų banknotų į apyvartą išleisti kol kas neketina.

Visi keturi LB vadovai pažymėjo, kad pasitikėjimas litu vis labiau auga.

Susirinkusieji į lito sveikatą pakėlė šampano taures.

• **PAMINKLAS DAINAVOS DAINIUI.** Sename dzūkų miestelyje Merkinėje, jau penkis šimtmečius rymančiame ant dešiniojo Nemuno kranto, birželio 25-ąją įvyko didelės iškilmės: pašventintas paminklas lietuvių literatūros klasikui Vincui Krėvei-Mickevičiui. Taip neseniai iš Amerikos į gimtąjį Dainavos kraštą amžino poilsio parkeliavusį mylimą rašytoją ir jo žmoną priglaudė Subartonių kaimo kapinaitės, prie kapo iškilo Ažuolo skulptūra. O štai dabar, kiek pavėlavęs į savo jubiliejinės iškilmes, rodos, atskubėjo ir patsai nemirtingų knygų autoriaus.

Vinco Krėvės paminklą Merkinės miesteliui sukūrė skulptorius Petras Mazūras. Visais darbais ir lėšomis rūpinosi visuomeninis paminklo pastatymo komitetas.

• **KONFERENCIJA ANYKŠČIUOSE: UŽSIENIO LIETUVIAI IR LIETUVA.** Birželio 30 dieną Anykščiuose prasidės Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Vyriausybės ir Pasaulio lietuvių bendruomenės surengta konferencija "Užsienio lietuvių šiandieninė padėtis ir bendradarbiavimas su Lietuva".

Keturias dienas truksiančioje konferencijoje bus aptarti Lietuvos diplomatinį įstaigų ir lietuvių bendruomenių bendradarbiavimo klausimai, bendruomenių ryšiai su jaunimo sąjungomis, tremtinių grįžimas į Lietuvą ir jų socialinės problemos, užsienyje gyvenančių lietuvių pilietybės, kultūros ir švietimo temos.

Konferencijoje pranešimą apie dabartinę Lietuvos padėtį skaitys Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius. Pirmą dieną numatytas grįžusių į Vilnių konferencijos organizatorių susitikimas su Prezidentu Algirdu Brazausku. ELTA(J.V.)

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

Trečiasis politikas, siekias prezidento vietos, yra Volodymir Lanovy, ekonomistas, akademikas, siūlęs greit įvesti laisvosios rinkos reformas. Prezidentu norėtų būti ir buvęs koministinio parlamento pirmininkas Aleksander Moroz. Jis esąs užkietėjęs centrinio planavimo rėmėjas, pasakęs vienoje kalboje, kad žemės privatizavimas ir dalinimas ūkininkams yra žingsnis atgal ir ateities generacijų bus laikomas nusikaltimu. Jis, kaip ir Kučma, palaiko artimos draugystės su Rusija liniją.

Nežiūrint, kas taps Ukrainos prezidentu, paveldės labai įtemptą padėtį Kryme. Iš 2.5 mil. gyventojų, ukrainiečių Kryme yra apie 620,000, kiti rusai ir apie 250,000 totorių. Šiemet Krymo totoriai paminėjo 50 metų sukaktį nuo masinio jų išvežimo 1944 m. gegužės 18 d. Krymo totorių šimtai tūkstančių žuvo Stalino gulaguose, tačiau per paskutinį dešimtmetį daug jų pradėjo grįžti namo į Krymo pusiasalį. Deja, čia jie nelaukiami nei vietinių ukrainiečių, nei čia įsikurusių rusų ateivių, kurių tarpe daug rusų armijos ar KGB tarnybos pensininkų. Krymo parlamente totoriai turi 14 atstovų, kurie primeina pasauliui totorių teises ir jų pageidavimus.

Atskirai veikia totorių Taryba, kurios vadas Mustafa Cemilogl, 50 m. amžiaus, nors atrodo turįs 80 metų. Jis 15 metų buvo kankinamas sovietų kalėjimuose, kitą dalį tremties praleido Sibiro lageriuose. Totorių taryba vadovauja ne tik Krymo totoriams, bet ir dar likusiems tremtyje. Taryba reikalauja nepriklausomos Krymo totorių respublikos, nes Krymas yra totorių tėvynė. Jei Rusija leido be kovų atsiskirti Ukrainai, kodėl Ukraina negali leisti be kovų atsiskirti Krymui, kalba Krymo totoriai. Jaunesnieji jų dar prideda, kad jei reikės kovoti, totoriai kovos už savo laisvę, nepriklausomą totorių žemę.

Rusija prisijungė Krymo pusiasalį carienės Katerinos laikais 1783 m. Totoriai yra "Auksinės ordos", vadovautos Džengischano, palikuonys. Dabar totoriai sudaro vos 10 nuoš. visų Krymo gyventojų. Etniniai įtempimai auga. Nedarbas totorių tarpe apie 70 nuoš. Vis didėja įtempimai tarp dviejų slavų valstybių: Rusijos ir Ukrainos, besivaržančių dėl svietimos totorių žemės.

(Nukelta į 5 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIEPOS 6 -TOJI – LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Juozas Žygas

Valstybės sujungėjas, pirmasis ir vienintelis vainikuotas karalius, krikščionybės įvedėjas ir Lietuvos bažnytinės provincijos steigėjas – buvo į istorijos pašalius nustumtas. Lietuvoje buvo labai iškeltas D.L.K. Vytauto asmuo, tad šalia jo, kitiems vietos beveik ir nebeliko. Vistik Mindaugo asmenybė buvo iškilusi virš kitų, tuo atžvilgiu, kad turėjo aiškesnę valstybinę orientaciją, kurios vėliau buvo gerokai stokota. Jis (ar jo patarėjai) parodė politinę išmintį, kuri prilygo Vakarų valdovų lygiui.

Galime prileisti, Mindaugą buvus, pačia ryškiausia asmenybe mūsų istorijoje. Jis ne tik užbaigė valstybės suvienijimą, bet ir suprato, kad norint pilno valstybinio pripažinimo, yra reikalingas valdovo vainikas. Tokia buvo tų laikų tvarka, tad prie jos derintis reikėjo. O norint gauti valdovo vainiką, pirmiausiai apsikrikštyti reikėjo. Nes vainiką, tik per popiežiaus malonę, tebuvo galima gauti. Taip pat Mindaugui draugiškų santykių su Livonijos ordinu reikėjo. Kadangi apjungdamas valstybę, jis daug savo giminaičių nuskriaudė, kurie sąjungą prieš jį organizavo. Jo priešų tarpe buvo žemaičiai ir jotvingiai, kurie užtarimo Livonijos ordine, ir pas Danielių, Voluinės kunigaikštį, ieškojo. Vieną sykį jis nuo savo priešų išsigelbėjo, kuomet Vorutos pilyje užsidarė. Bet jis suprato, kad tokioje situacijoje – diplomatija yra geriausias ginklas.

Norėdamas savo priešų sąjungą suardyti, jis pasiūlė Livonijos ordinui taiką. Ordino magistras į jo pasiūlymą palankiai atsiliepė. Pirmiausiai Mindaugo pasiuntiniai pas jį su dovanomis nuvyko, jis jiems taip pasakė: "Aš Mindaugą laikau savo priete-

liumi, bet jei jis nepriims krikšto ir nepasius pas popiežių pasiuntinių, neišsigelbės, nes nenuveiks savo priešų". Atrodo, kad Mindaugas vistik diplomatiją daugiau negu kardą vertino. Taip pat jis buvo pirmutinis, kuris nedvejodamas ryšių su Vakaraais ieškojo. Po jo buvusieji valdovai, daugiau bandė vidurio keliu eiti, tad Lietuvos išijungimas į Vakarus uždelstas buvo.

Kuomet buvo Mindaugo krikštas, tai istorijos šaltiniai aiškiai nenurodo. Tai turėjo būti 1250 arba vėliausiai 1251 pradžioje. Po krikšto Mindaugas kartu su ordino magistru pasiuntė į Romą pasiuntinius. Yra taip rašoma: "Tuo reikalu jis išsiuntė 1251 (todėl 1251 m. ir laikome Mindaugo krikšto metais) pas popiežių pasiuntinius. Popiežius Inocentas IV savo laiške Mindaugui rašė: "Kadangi nusizėminęs mus prašė per savo oficialius ir nepaprastus pasiuntinius"... Paimdamas Mindaugą Apaštaltų Sosto globon bei "Šv. Petro nuosavybėn" ir tituluodamas jį "ypatinguoju Romos bažnyčios sūnumi". Dviejose bulėse popiežius rašė, jog su Mindaugu drauge krikštijosi "didelė daugybė pagonių". Inocentas IV suteikė Mindaugui karaliaus karūną.

Mindaugas numatė krikščionybės reikšmę, tačiau ją priimdamas jis nepajungė Lietuvos nei Rygos arkivyskupui, nei Livonijos ordinui. Ir Mindaugui buvo spندیamos pinklės. Rygos arkivyskupas peržengė popiežiaus jam duotus įgaliojimus, iš naujo Lietuvos vyskupo paimdamas priesaiką, tuo pačiu Lietuvos dieceziją sau subordinuodamas. Tik Mindaugui net tris sykius kreipiantis į Romą, ta priesaika buvo anuliuota. Min-

RUSIJA IR "ARTIMASIS UŽSIENIS" Supervalstybės ilgesys

Rusija vėl apkaltino Baltijos valstybes nenoru palai-kyti su ja draugiškų santykių. Šį kartą pretekstas buvo Baltijos Asamblėjos rezoliucija dėl santykių su Rusijos Federacija. Joje Rusija raginama ne tik pripažinti, kad teritorinės problemos nėra išspręstos, bet ir atlyginti Baltijos šalims žalą, padarytą po 1940 metų.

Žinoma, tokia rezoliucija negalėjo patikti Rusijai. Ji, pasiskelbusi SSSR paveldėtoja, iš tikrųjų norėtų pripažinti tik SSSR teises, tačiau anaipol ne pareigas. Svarbiausia "teisė", kurios visokiais būdais siekia Rusija (ir kurią buvo pasisavinusi SSSR), – rusų gynimas ir "taikos palaikymas" buvusios SSSR teritorijoje. Turbūt žodžius "taikos palaikymas", kai kalbama apie Rusijos siekius, visada reikia rašyti kabutėse, nes iki šiol savo kariuomenę Rusija naudojo tik norėdama išplėsti įtakos sferą, prijungti kitas valstybes – iš pradžių bent įtraukdama jas į NVS.

Rusija jau seniai reikalauja suteikti jai Jungtinių Tautų mandatą, kad jos kariuomenė galėtų vykdyti "taikos palaikymo" operacijas kaimyninėse valstybėse. Motyvas: konfliktų židiniai prie Rusijos sienų gresia stabilumui ir Rusijos interesams, o Jungtinės Tautos nesusgeba nei sureguliuoti šių konfliktų, nei atsiųsti taikos palaikymo dalinių. Ir dar Rusija reikalauja, kad jos kariuomenės buvimo "Artimajame užsienyje" išlaidas atlygintų Jungtinės Tautos.

Beje, teiginys, kad konfliktai "artimajame užsienyje" gresia Rusijos interesams, yra visiškai pagrįstas. Pavyzdžiui, jeigu karą Padnestrėje būtų laimėjęs Kišiniovas, Moldova vargu ar būtų įstojusi į NVS. Ji greičiau būtų suartėjusi su Rumunija. O Tadžikistane irgi tik Rusijos kariuomenė padėjo į valdžią ateiti ir iki šiol išsilaikyti komunistiniam režimui.

Jungtinės Tautos kol kas nepasiduoda Rusijos spaudimui. Balandžio 3-4 Maskvoje lankėsi JT generalinis

sekretorius Butrosas Butrosas Galis. Tada susitikime su Borisu Jelcinu daug buvo kalbama apie taikos palaikymą ir tautinės mažumas "artimajame užsienyje". Spaudos konferencijoje Galis sakė, kad Rusijos pajėgų ir Jungtinių Tautų stebėtojų bendradarbiavimas galimas, tačiau Jungtinės Tautos niekad nesusuteiks savo mandato Rusijos kariuomenei, dislokuotai buvusiose SSSR respublikose.

Rusijai siekti šių tikslų padeda jos statykiniai. Geriausias yra Gruzijos pavyzdys. Ženevos derybose suderintų Gruzijos ir Abchazijos paliaubų pasirašymo ceremonija įvyko Galio vizito Maskvoje metu. O jau balandžio 25 Gruzijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Eduardas Ševardnadzė per nacionalinį radiją pasakė esąs nepatenkintas Ženevos derybų rezultatais. Jis teigė, kad jeigu nebus priimta Jungtinių Tautų rezoliucija dėl taikos palaikymo operacijų Abchazijoje, Gruzija bus priversta prašyti Rusijos pagalbos. Taigi Ševardnadzė pasiūlė dislokuoti Gruzijos teritorijoje Rusijos "taikos palaikymo" pajėgas.

Aišku, kad ankstesnės Ševardnadzės kalbos apie Rusijos kišimąsi į Gruzijos vidaus reikalus buvo tik akių dūmimas: juk į valdžią jis atėjo tik Rusijos padedamas. Rusijos kariuomenės kvietimas – antrasis mokestis Rusijai už karinę paramą kovojant su teisėto prezidento Zviado Gamsachurdijos šalininkais; pirmasis buvo įstojimas į NVS.

Tad Gruzijoje buvo pritaikytas toks scenarijus: Rusijos kariuomenė padeda ateiti į valdžią Maskvos statytiniui; kyla ginkluotas konfliktas, jis priverčia prašyti Rusijos pagalbos, t.y. įstoti į NVS ir pasikviesti Rusijos kariuomenę.

Toks scenarijus gali būti pritaikytas ne tik Gruzijoje. Rusijos pastangos pakeisti įprastinės ginkluotės Europoje apribojimo (CFE) sutartį rodo, kad ji rengiasi tam.

Sutartis įsigalioja nuo 1995 metų lapkričio mėnesio. Rusija privalo ją (pasirašytą dar 1990 m.) vykdyti ir jau dabar labai sumažinti savo įprastines, pirmiausia sausumos kariuomenės, pajėgas beveik visose europinės dalies karinėse apygardose. Įsigaliojus sutarčiai, Rusija Šiaurės Kaukazo ir Leningrado karinėse apygardose negalėtų turėti daugiau kaip 700 tankų 580 šarvuočių ir 1280 pabūklų. Taigi jau pusantų metų Rusija stengiasi įtikinti Vakarus pakeisti CFE sutartį.

JAV gynybos sekretorius Williamas Perry's interviu NBC televizijai sakė, kad NATO atmeta visus Rusijos reikalavimus pakeisti šią sutartį. Perry's teigė kalbėjęs su Rusijos kaimyninių valstybių vadovais. Jie nesuinteresuoti panašiais pakeitimais. Tačiau JAV žvalgybos analitikai numato, kad 1995 metų lapkričio mėnesį, pasibaigus sutartyje numatytam kariuomenės sumažinimo terminui, Rusija turės mažiausiai 400 tankų 2 000 šarvuočių ir 500 pabūklų daugiau, negu leidžia CFE sutartis. Dalį šių pajėgų Rusija norėtų papildomai išdėstyti šiaurėje ir pietuose – Leningrado ir Šiaurės Kaukazo karinėse apygardose.

Todėl persasi išvada, kad Rusija rimtai rengiasi "taikos palaikymo" operacijoms buvusios SSSR teritorijoje ir ketina vykdyti jas. Kai kur, pavyzdžiui, Padnestrėje, Rusija jau dabar vadina savo kariuomenę taikos palaikymo pajėgomis. Dar pavojingesnis Rusijos siekis dislokuoti papildomus dalinius Leningrado karinėje apygardoje. Ji motyvuoja tai tuo, kad nėra kur išvesti kariuomenės iš Latvijos ir Estijos, tačiau juk CFE sutartis reikalauja, kad technika būtų sunaikinta... Ir tuo pat metu Rusija stengiasi sudaryti išpūdį, kad yra visų skriaudžiama. Taip pat ir Baltijos valstybių. O iš tikrųjų ji siekia vieno: susigrąžinti supervalstybės (deržavos – imperijos) statusą ir daryti kuo didesnę įtaką pasauliui.

A. Norkus

(Lietuvos aidas 1994 05 26)

★★★★★

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ IR BANKAS NEIGIA LITO DEVALVAVIMO GALIMYBĘ

Lietuvos Respublikos vyriausybė ir Lietuvos bankas išplatino bendrą pareiškimą dėl spaudoje pasirodžiusių pranešimų apie galimą nacionalinės valiutos devalvavimą. Jame sakoma, kad "vieno svarbiausiu ekonominės politikos uždavinių Lietuvos

bankas ir Vyriausybė ir toliau laikys infliacijos stabilizavimą ir laipsnišką jos mažinimą, tvirtai palaikant pastovų lito santykį su JAV doleriu, todėl nėra pagrindo manyti apie artimiausiu metu galimą fiksuoto lito kurso keitimą". (AGEP)

daugas čia parodė savo, kaip valstybininko gabumus ir padėjo pagrindą Lietuvos bažnytinei provincijai. Deja, antrą sykį vykdant Lietuvos kirkštą, Vytautas tų valstybininko gabumų ir numatymo jau nebeturėjo. Tuo prisidėjo prie Lietuvos bažnyčios pririšimo prie Lenkijos. Istorija laiko dideliais tuos valstybininkus, kurie pakreipia istorijos eigą, o ne tuos – kurie tik norėjo tai padaryti!

ŽVILGSNIS Į ARTĖJANTĮ PASAULIO LIETUVIŲ TAUTININKŲ KONGRESĄ

Jurgis Janušaitis

Dirvoje jau buvo paskelbti Lietuvos Tautininkų Valdybos planai, ruošiant Pirmąjį po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, Pasaulio lietuvių tautininkų kongresą.

Pats Kongresas vyks Vilniuje, Verkiuose, š.m. liepos mėn. 8 d. Tai dienai pateikta ir Kongreso darbo programa.

LTS valdybos duotame pranešime nuo liepos 9 iki 15 d. siūloma užsienio lietuviams viešnagės programa Tautininkų sąjungoje. Toje programoje, atrodo po Kongreso, svečiams bus sudaromos sąlygos pakeliauti po Vilnių, Lietuvos žymias vietas, pabendrauti savo tarpe ir daug kitų malonumų.

Žinoma, svečiams – tautininkams, atvykus į Lietuvą, labai svarbu kuo daugiau pamatyti pačią Lietuvą, susipažinti su gyvenimu tėvynėje, aplankyti pačias reikšmingiausias Lietuvos vietas.

Grįžtant prie paties Kongreso programos, tenka pastebėti, kad ji gerokai perkrauta. Liepos 8 d., taigi Kongreso dieną, 8 val. Aušros Vartuose pamaldos, tuojau po to Kongreso atidarymas Verkiuose, LTS pirmininko Rimanto Smetonos įžanginis žodis, Lietuvos himnas, Kongreso delegatų išvykimas į kapines prie dr. Jono Basanavičiaus kapo. Jau 10 val. 30 min. prasideda pranešimai, kuriuos skaitys penki paskaitininkai: teisininkas Vytautas Abraitis – "Užsienio lietuvių parama ir talka Lietuvai"; inž. Jaunutis Nasvytis – "Nacionalizmas ir Lietuva"; kavos pertraukėlė, o po jos dr. Leono Kriaučeliūno, ALT S-gos pirmininko – "Amerikos Lietuvių

Tautinės Sąjungos tikslai ir uždaviniai"; Lietuvos respublikos seimo narys prof. dr. Mečislovas Treinys kalbės apie "Modernaus tautiško kumo problemas" ir penktas kalbėtojas – Lietuvos Respublikos Seimo narys dr. Leonas Milčius, tema: "Talka Tėvynei, politinės, teisinės, ekonominės prielaidos".

Šie visi penki pranešimai bus atlikti, per dvi su puse valandos, kiekvienam kalbėtojui skiriant tik 30 min.. Po to pasisakymai, diskusijos, Kongreso dokumentų aptarimas ir priėmimas ir 15 val po pietų Kongreso uždarymas.

Kiek rimčiau pastudijavus šią programą, susidaro skubotumo vaizdas, kada, neskiriama daugiau laiko pačiai šio taip svarbaus Kongreso esmei. Iš šios programos, atleiskite, nematyti konkrečių Lietuvos Tautininkų ateities planų, o juk angažuojamasi partijos veiklai, siekiant net valdžios perėmimo.

Kongrese visi pranešimai, be abejo, bus gerai paruošti, o kai kurie ypač svarbūs, kaip pranešimai Vytauto Abraičio, dr. Leono Kriaučeliūno, nes juose, atrodo, bus paliestos gana aktualios problemos, teikiant pagalbą Lietuvai ir talką LTS-gai.

Lietuvos Tautininkų Sąjunga, be abejo, turi daug ir įvairių problemų, kurių Kongrese išnagrinėjimas būtų labai naudingas. Kongresas turėtų pasisakyti ir dėl pačios Sąjungos veiklos, suplanuoti net veiklos strategiją. Tai būtina partijai. Vienos dienos Kongresas, vargu ar gali tai aprėpti.

Ambasadoriaus Aniceto Simučio iškilmingame pagerbime š.m. birželio 5 d. New Yorke. Iš dešinės: Kanados konsulas H. Lapas, Šaulių sąjungos pirmininkas M. Abarius, ambasadorius A. Simutis, p. J. Simutienė, Lietuvos Generalinis Garbės konsulas Chicagoje V. Kleiza ir ALTS-gos pirmininkas L. Kriaučeliūnas.

O reikėtų pagalbėti. Suvažiuos iš JAV pačių aktyviausių ALT S-gos narių, turinčių didelę veiklos ir organizacinę patirtį.

Mąstant apie šį Kongresą, tenka nuoširdžiai pasveikinti LTS valdybą už ryžtą tokį Kongresą ruošiant. Dėkingu žodžiu tenka vertinti ALT S-gos veiklą, organizuojant Fondą šiai sąjungai padėti finansiškai, o taip pat malonu, kad šiame pirmame Kongrese dalyvaus tiek daug ALT S-gos atstovų, su darbščiuoju Sąjungos pirmininku dr. Leono Kriaučeliūnu.

Šios pastabos nėra Kongreso kritika. Gal iš paskelbtos programos nesusidaro pilnas Kongreso darbų kompleksas. Tikėkime, kad šis didysis ir pirmasis sulėkimas atneš LTS daug naudos, sustiprins ryžtą ir po Kongreso Lietuvos žmonės pajus šios partijos realią ir naudingą veiklą Lietuvai. Sėkmės Kongresui!

nys pastarosiomis dienomis pradėjo lyg ir "trauktis į krūmus", teigdamas, kad žurnalistai ne visai teisingai supratę jo mintis, tačiau gandas jau nuvilnijęs gana toli... Ar tai tik gandas, ar iš tiesų rimtas signalas, parodys infliacijos dydis – svarbiausias visų negandų pranašas. JAV eksperto profesoriaus S.H. Hanke nuomone, lito devalvavimas stipriai sukompromituoja Lietuvos ekonomiką užsienyje. Todėl žmonės, kalbantys apie tai, pasak S.H. Hanke, arba visiškai nesupranta ekonomikos dėsnių, arba siekia sąmoningai paakenkti Lietuvai. Kaltinimai gana kategoriški ir rūstūs, bet mūsų gyvenime ne taip jau retai atsitinka tokių dalykų, kurie "netelpa" į jokių civilizuoto pasaulio dėsnius. Gal šį sykį dar tai ne tas atvejis, bet kas žino?

(Kauno diena, 1984 birželio 18)

DIDŽIULĖ BALF'O SIUNTA Į KAUNĄ

Philadelphijos BALF'o 52 skyriaus valdyba vėl suėmė 3-jų talpintuvų siuntą į Kauną, Politinių kalinių ir tremtinių Sąjungai.

Talpintuvuose yra 1,593 siuntiniai skirti Lietuvos žmonėms. Kauno Politiniams kaliniams ir tremtiniais paaukotas 681 siuntinys, 425 siuntiniai labdaroms, ir 487 asmeniškai siuntiniai giminėms, kurie bus išdalinti beveik po visus Lietuvos miestus. Talpintuvai turi pasiekti Lietuvą birželio pabaigoje.

Šia proga norime ypatingą padėką pareikšti dosniausiems BALF'o rėmėjams:

Amerikos Lietuvių Klubo nariams iš Whitting, N.J., kurie labai remia BALF'ą finansiškai, o per paskutinius 2-jus metus Balf'o siuntoms paaukojo naujų ir labai gerame stovyje drabužių vaikams, moterims ir vyrams.

Ponams Jakams, kurie kiekvienais metais prisideda darbu ir parama. Šį kartą jie pristatė virš 135 siuntinių skirtų labdaroms ir Vilniaus Aklųjų Mokyklai.

Poniai Stasei Bendžienei už jos nuolatinį dosnumą. Jau 4 metai ji aukoja vaistus, naujus ir gerus drabužius tremtinių vaikams ir suaugusiems.

Poniai Carol Kaulinienei iš Šv. Kazimiero parapijos, mūsų labai dosniai aukotojai, kuri ir šį kartą surinko 170 dėžių maisto produktų, kurių kaina siekė \$5,000 dolerių. Ji padėjo supakuoti 60 siuntinių, kuriuose buvo labai geri drabužiai visiems.

Negalime pamiršti mūsų širdingų rėmėjų ponų Masaičių. Jie surinko ir paaukojo 210 siuntinių drabužių tremtiniais. Visada labai noriai prisideda prie pakavimo ir pakrovimo darbų.

Mūsų valdybos Socialinių reikalų vedėja, ponija Marija Raugienė ir vėl koordinavo siuntinius iš Delran, New Jersey. Ji nuolatinė organizatorė ir patarėja ruošiant šias siuntas.

Union, New Jersey BALF'o skyriaus direktorius Vladas Audėnas šią siuntą parėmė 100 siuntinių.

Nepaprastai daug pasidarbavo Philadelphijos BALF'o direktorius Juozas Majauskas. Jis šią siuntą suorganizavo ir dirbo 6 dienas, net paaukodamas savo 2-jų dienų atostogų laisvą laiką. Jis gavo 3 kompiuterius ir žaislų už \$4,500 dolerių iš Tyco Toys, Inc. Ponai Majauskai surinko ir paaukojo 100 siuntinių Vilniaus Aklųjų Mokyklai ir tremtiniais.

Lola Januškienė, ilgametė BALF'o sekretorė, išėjo į pensiją ir persikels gyventi į Floridą. Prieš išvykdamą ji labai uoliai dirbo prie šios siuntos siuntinių registravimo darbo.

Mūsų valdybą papildė 2 labai darbingos ir sumanios narės – Carol Kauliniene, atstovaujanti Šv. Kazimiero parapijai ir Hedy Sarszewicz iš Šv. Jurgio parapijos.

Lietuvos Vyciai taip pat labai parėmė su siuntiniais šia siuntą.

BALF'o Philadelphijos skyriaus valdyba pasišventusiai dirba jau, 4 metai. Skyriui vadovauja 3 labai sumanūs direktoriai. Į Lietuvą buvo pasiųsta 11 talpintuvų.

Tikimės, kad mūsų broliai ir sesės tėvynėje įvertins BALF'o darbą ir pastangas.

Marija Majauskienė

AR ATSLAIKYS LITAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

bankas neretai daro tai, ko Valiutų taryba jam jokių būdu neleis. Juk dabar iš esmės gali atsitikti taip, kad, trūkstant pinigų biudžetinėms įstaigoms, Centrinis bankas skirs kreditus Vyriausybei, o ši – jų laukiantiems. Pinigų rinkoje padaugėtų, o ką tai reikštų, didelio mokslo suprasti nereikia.

Ar yra šalyje žmonių, kuriems lito devalvacija būtų naudinga?

Kai prieš metus buvo įvestas litas, Lietuvos pramoninkai ir verslininkai ilgokai purkštavo, kad tuometinis jo santykis su doleriu esąs per aukštas, kad jis komercinių bankų yra palaikomas dirbtinai ir kad tai labai trukdo jų produkcijos eksportui.

Artėjant lito "prižiūrimui"

prie dolerio (tuo metu litas buvo tikrai stiprus – 1:3,85), tie patys pramonininkai bei verslininkai siūlė nustatyti dolerio ir lito santykį 1:4,5 ar net 1:5. Tai, tikriausia būtų pagyvinę eksportą, bet vėl būtų gerokai nukentėję tie, kurie savo valiutą nebuvo paleidę į apyvartą, o laikė "kojinėse" ar bankuose. Dabar jau kai kurie patys pramonininkai bei verslininkai abejoja, ar jie labai daug laimėtų, jei dolerio santykis su litu būtų nustatytas 1:6. Pramonė juk tebėra gilioje duobėje – eksporto galimybės nėra labai didelės...

Skandalingos prognozės dėl galimo lito devalvavimo autorius – Taupomojo banko valdybos pirmininkas, Lietuvos komercinių bankų asociacijos prezidentas V. Bub-

PASKIRSTYTAS 1994 METŲ LIETUVIŲ FONDO PELNAS

Birželio 18 d. Chicagos "Seklyčios" patalpose įvykusioje spaudos konferencijoje buvo pranešta apie Lietuvių Fondo 1994 m. pelno paskirstymą. Pelno skirstymo komisijos pirmininkė Daina Kojelytė išsamiai paaiškino, kiek ir kam pinigų atiteko. Iš viso buvo paskirstyta 240,010 dolerių, (prie šios sumos dar pridėta 9,500 dol. likusių iš ankščiau) iš kurių švietimui ir stipendijoms buvo paskirta 129,600 dol., kas sudaro 51.95%. Kultūros reikalams: menui (22,000) ir mokslui (11,000) iš viso paskirta 33,000 dol., (13.22%). O

25,000 dol. (viso 18 laikraščių ir žurnalų, beje kurių du iš jų leidžiami anglų kalba). Lietuviškos radijo programoms atiteko 7,000 dol. ir dar vienai iš jų atskirai – archyvo tvarkymui 1,000 dol. Kiek, mažokai paskirta teatrams – 6,000 dol. (iš tos sumos 3,000 Chicagos lietuvių operai "Perlų žvejų" operos pastatymui).

Kaip jau buvo minėta Lituanistikos katedros Illinois un-te Chicagoje studentams paskirta 6,500 dol. Ir viso tokių išvardinta 8 asmenys, iš kurių tik viena (Jūra Avižienytė) yra JAV gyven-

tais atrodė kad tai nebuvo spaudos konferencija, o Fondo Tarybos posėdis) trumpiau ar ilgiau pasisakė Marija Remienė, dr. Gediminas Balukas, Stasys Baras, o trumpesnėmis pastabomis ar klausimais prisidėjo Antanas Juodvalkis, Anatolijus Šlutas, dr. Jonas Račkauskas, dr. Ferdinandas Kaunas, kun. Viktoras Rimšelis ir kt.

Konferencijos užbaigai savo svarias mintis pateikė Lietuvių Fondo valdybos pirm. Stasys Baras, kuris pareiškė, kad ateityje visas svoris bus teikiamas išeiviams lietuviams ir čionykštei veiklai. Jis akcentavo, kad Lietuvai net ir keli milijonai dole-

Vaidas iš Lietuvių Fondo spaudos konferencijos, įvykusios birželio 18 d. "Seklyčios" patalpose Chicagoje. Sėdi (kairėje) vienas iš aktyvesnių LF darbuotojų Antanas Juodvalkis ir didelis Fondo rėmėjas prel. Juozas Prunskis.

visuomeniniams reikalams atiteko 86,910 dol. (34.83%).

Pagal institucijas, daugiausia pelno paskirta JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybai ir per ją lituanistinėms mokykloms (30,000 dol.). Daug pinigų atiteko studentų stipendijoms: Lietuvos studentams 40,000 dol., lankantiems Vasario 16-sios gimnaziją Vokietijoje 15,000 dol., Lituanistikos katedros Illinois universitete Chicagoje studentams (daugumoje iš Lietuvos) 6,500 dol. kitoms studijoms 16,100 dol.

Buvo neužmiršta, lietuviška spauda, kuriai atiteko

toja. Kiti septyni yra atvykę iš Lietuvos.

Beje, pelno skirstymo komisiją, be jos pirmininkės Dainos Kojelytės, sudarė: dr. Gediminas Balukas, dr. Vytautas Narutis, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Kęstutis Keblys, Juozas Baužys ir antrininkai: Vaclovas Momkus ir dr. Tomas Remeikis. Taip pat posėdžiuose (jų buvo trys) dalyvavo Lietuvių fondo Tarybos pirm. Marija Remienė, valdybos pirmininkas Stasys Baras ir Garbės komiteto pirm. dr. Antanas Razma.

"Seklyčioje" įvykusioje spaudos konferencijoje (kar-

rių nėra daug, tuo tarpu čia su tokia suma galima daug ką padaryti. Jis kvietė visus stoti į Lietuvių Fondą, nes paskutiniaisiais keliais metais daugiau narių miršta, negu jų įstoja. "Būkime viena lietuviška šeima ir kuo mes būsim stipresni, tuo daugiau Lietuvių Fondui galėsime padėti", – akcentavo Stasys Baras.

Šią konferenciją, kurioje dalyvavo apie 30 žmonių, pravedė Juozas Končius. Nežiūrint, kad diena pasitakė labai karšta, būrelis tautiečių nepatingėjo savo laiką pašvęsti ir šiam "nepelnin-gam" reikalui. Ed. Šulaitis.

pagrindinis stebuklas tame, kad visa tai LDDP pateikia kaip stabilizavimą.

Vytauto Landsbergio nuomone, vienos LDDP vyriausybės pakeitimas kita nieko neišspręs. Iš tiesų šalį valdo saujelė buvusios partinės nomenklatūros, kuri tampriai susijusi su nusikaltamu pasauliu. Vienintelė išeitis – pakeisti pačią valdančią partiją, surengiant sekančių metų pavasarį priešlankinius Seimo rinkimus.

Socialdemokratų pareikštas nepasitikėjimas buvo atmetas. Pasitikėjimą vyriausybe pareiškė 65 deputatai, 51-as balsavo prieš.

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

TRUMPAI:

• Europos Sąjungos valstybėse vyko Europos parlamento narių rinkimai. Išrinkti 567 nariai penkerių metų kadencijai. Rinkimuose dalyvavo vidutiniškai 56 nuoš. balsuotojų. Didžiausią bloką parlamente turės įvairių šalių socialistai su 199 atstovais. Valdančios partijos gerai pasirodė tik Vokietijoje ir Italijoje.

• Trys Pietų Amerikos valstybės: Kolumbija, Meksika ir Venecuela pasirašė laisvos prekybos susitarimą.

• Tunise įvyko Afrikos valstybių vadų suvažiavimas. Pirmąsyk dalyvavo ir Pietų Afrikos prez. Nelson Mandela. Jis pasakė, kad skerdynės Rwandoje yra skaudus priekaištas visoms Afrikos valstybėms.

• Austrijos referendume dalyvavo 81 nuoš. turinčių balsuotojų teisę piliečių. Jų 66 nuoš. pasisakė už Austrijos išjungimą į Europos sąjungą.

• Popiežius Jonas Paulius II birželio 9 d. apgailestavo ir pasmerkė įvykius Rwandoje, kur birželio 8 buvo sušaudyti trys Rwandos katalikų vyskupai, jų tarpe Kigali arkivyskupas, ir 10 kunigų. Popiežius paragino tarptautinę bendruomenę įsikišti ir sutabdyti skerdynes.

• Kanadoje juodas Jamaikos imigrantas nušovė baltą Toronto policininką. Tas sukėlė naujus debatus dėl Kanados imigracijos įstatymų.

• Britanijos vidaus reikalų mnisterija paskelbė, kad kasmet įvyksta apie 130,000 rasinių nusikaltimų. Baltieji užpuolė juodus, kurie skundžiasi kad policija jų nesaugo ir negina. Dešiniųjų priekaištai pabrėžia, kad kalėjimuose laikomų vyrų dešimt nuošimčių yra juodi, nors gyventojų proporcijoj juodųjų yra devynis kart mažiau.

• Japonijoje vėl pasitraukė vyriausybės premjeras Tsutomu Hata, kilus nesutarimams dėl prekių kainų. Gazolinas Japonijoje yra tris kart brangesnis už Amerikoje pardavinėjamą gazoliną.

• Britanijoje sudužus malūnsparniui, žuvo visi 25 keleiviai, svarbiausi kovos prieš terorizmą valdininkai, skridę į Škotijoje vykusią konferenciją.

• Specialus prokuroras Robert Fiske pirmąsyk isto-

rijoj tardė kadencijoje esantį JAV prezidentą ir jo žmoną, klausinėdamas jų po priesaiką apie priežastis, kurios privedė prie Baltųjų Rūmų tarnautojo Vincent Forser savižudybės.

• Vatikano ekonominių reikalų prefektūros vedėjas kardinolas Edmund Szoka paskelbė gerą žinią, kad 1993 m. Vatikanas neturėjo finansų deficito, o užbaigė metus su 1.5 mil. dol. pertekliumi. Amerikietis kardinolas Szoka pabrėžė, kad deficitai tęsėsi 23 metus ir privertė "suveržti diržus".

• Šveicarijos balsuotojai referendume patvirtino, kad Šveicarija toliau laikysis tradicinio neutralumo ir atmetė sumanymą duoti Jungtinėms Tautoms kareivių pasaulio taikos priežiūrai.

• Prezidentas Clintonas pasiuntė Kongresui planą valstybės šalpos sistemai reformuoti. Planas kainuos 9.3 bil. dol. penkeriems metams. Šalpą siūloma teikti neilgiau kaip dvejus metus.

• Irano mieste Mashad šijitų musulmonų šventėje sprogo bomba, užmušusi 25 maldininkus. Sakoma, kad tai sunių sektos keršto žygis už jų sektos mečetės nugriovimą.

• Alžire nužudytas žmogaus teisių organizacijos pirmininkas.

Šiaurinėj Korėjoj lankėsi buvęs JAV prez. Jimmy Carter su žmona. Po keturių dienų pasikalbėjimų su Š. Korėjos diktatorium paskelbta, kad Š. Korėja ir JAV pradės Ženevoje aukštų pareigūnų pasitarimus apie įtempimų mažinimą ir atominės energijos ginčų. Amerika atsisakys savo ekonominių sankcijų planų, o Š. Korėja sustabdys branduolinių ginklų programą.

• Alžiro diplomatų tarpininkavimas konflikte tarp abiejų Jemeno valstybių neprivedė prie karo palaubų. Šiaurinio Jemeno artilerija vėl apšaudė Adeno miestą.

• Pietinės Kinijos teksilės įmonėje sprogimas užmušė 52 žmones, daugiausia moteris.

• Šiaurinėj Airijoje du protestantai įžengė į katalikų smuklę ir nušovė 6 vyrus, stebinčius televizijoje futbolo rungtynes. Vienas nušautas 87 metų amžiaus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NEPASITIKĖJIMAS VYRIAUSYBE ATMETAS

Socialdemokratai kaltino Vyriausybę ekonomikos žlugdymu, gyventojų nuskurdinimu, klestinčia korupcija. Užsienio paskolos pravalgomos. Socialdemokratų duomenimis, 10-ies procentų turtingiausių piliečių valdomas turtas 13 kartų viršija 10-ties procentų vargingiausių piliečių turtą (JAV šis santykis yra 11, Europos šalyse – apie 6). Užsienio bankuose verslininkai laiko apie 4 milijardus dolerių.

Atsakydamas į kaltinimus, premjeras Šleževičius, kaip įprasta, kaltę dėl sunkios ekonominės padėties su-

vertė prieš pusantrų metų valdžiusiems dešiniams. Jo nuomone, ekonomikos kritimas sustabdytas, didėja gyventojų realios pajamos, mažėja nusikalstamumas. Gyvenimo lygis Lietuvoje susilygino su Estijos.

Pono Vagnoriaus nuomone, ekonomika sparčiai smunka. Gamyba per mėnesį sumažėja 10 procentų, rudenį laukiamas masiškas įmonių bankrutavimas. LDDP valdymo metu per pusantrų metų pramonė nusmuko 3.5 karto, realios žmonių pajamos sumažėjo 3 kartus. Pasak p. Vagnoriaus,

CLEVELANDO ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Gražią birželio 5 dieną, 4:00 val. p.p. į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos svetainę rinkosi šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai, jų tėveliai ir svečiai. Svetainę puošė gėlės ir išdėstyti mokinių darbai: piešiniai, rašinėliai, žemėlapiai ir t.t.

Tėvų komiteto pirmininkas Kęstutis Civinskas punktualiai pradėjo šventę, kvies-

Pollock, Teresės Kalvaitienės, Kęstučio V. aičio ir Algio Urbaičio.

Pirmininkui pakvietus, mokytojai užėmė vietas prie savo auklėtinių: Aida Bublytė – vaikų darželio, Rima Žiedonytė – I sk., Ingrida Cinvinskienė – II sk., Vilija Nasvytytė – Klimienė – III sk., Virginija Rubinski – IV sk., Jonas Totoraitis – V sk., Teresė Beržinskienė – VI sk.,

Danius Šilgalis.

Muzikos mokytoja Rita Kliorienė pranešė apie ateinančių metų planą dalyvauti Toronte muzikos festivalyje. Kvietė visus įsidėmėti tą mintį ir skatinti mokinius šiam festivaliui ruoštis.

Teresė Kalvaitienė, LB Clevelando Apylinkės valdybos atstovė, sveikino šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos mokytojus, abiturien-

Lia Krivinskaitė skaito atsisveikinimo žodį

V. Kliorio nuotr.

Danutė Krivinskaitė.

Ketvirtoje grupėje pirmą vietą už parašytą ir iliustruotą knygėlę "Aukštadegis" laimėjo VII sk. mokinė Audra Valaitytė.

Trečio sk. konkurse už pirmą pusmetį I vietą laimėjo Lana Pollock, II – Gintarė Krasinskaitė, III – Kęstutis Petraitis. Už Antrą pusmetį: I vietą Gintarė Krasinskaitė, II – Lana Pollock, III – Kęstutis Petraitis.

Penkto sk. konkurso laimėtojai buvo: I vietą – Tomas Tatarūnas, II – Lukas Laniauskas, III – Paulius Rukšėnas.

Buvo pristatyti geriausi mokiniai dviejuose garbės sąrašuose.

PIRMAS GARBĖS SĄRAŠAS.

Darželio mokiniai kurie visi mokėsi gerai ir entuziastingai: Nikutis Hallal, Fortūnata Krasinskaitė, Andrius Stūngys, Giedrutė Urbaitytė. I sk. Janina Klimaitė, Andriana Sušinskaitė, Kristina Paškonytė; II sk. Vėjas Bel-

zinskas, Milda Chmeliauskaitė; III sk. Lana Pollock; IV sk. Vaiva Bučmytė, Gintautas Civinskas, Vaiva Laniauskaitė, Teresė Paškonytė, Vytas Vaitkus; V sk. Nida Degesytė, Lukas Laniauskas, Paulius Rukšėnas, Tomas Tatarūnas; VI sk. Saulius Kliorys, Simas Laniauskas; VII sk. Laura Rukšėnaitė, Audra Valaitytė; VIII sk. Kristina Kliorytė, Lia Krivinskaitė, Matas Laniauskas.

ANTRAS GARBĖS SĄRAŠAS

I sk. Alvydas Civinskas, Milda Bandzaitė, Kristina Petraitytė, Linukas Vaitkus; II sk. Nida Hallal, Andrius Stankus; III sk. Gintarė Krasinskaitė, Danutė Krivinskaitė, Andrius Urbaitis; VI sk. Kęstutis Kalvaitis; VII sk. Valerija Širvaitytė, Tadas Tamošiūnas; VIII sk. Venta Civinskaitė, Kristina Stankutė.

Už ypatingas pastangas ir pavyzdinai atliktus uždavinius pagyrimas skiriamas trečio skyriaus mokiniams: (Nukelta į 7 psl.)

Pirmoje eilėje iš kairės: R. Švarcaitė, K. Stankutė, L. Krivinskaitė, K. Kliorytė, V. Civinskaitė.

Antroje eilėje: P. Taraška, M. Rukšėnas, M. Laniauskas, M. Idzelis.

damas visus sugiedoti Lietuvos himną. Po to pakvietė abiturientus Ventą Civinskaitę, Mindaugą Idzelį, Kristiną Kliorytę, Lia Krivinskaitę, Matą Laniauską, Mykolą Rukšėną, Kristiną Stankutę, Rūtą Švarcaitę ir Pilypą Tarašką užimti nurodytas vietas.

Pirm. K. Civinskas pasidžiaugė, kad šiais metais aštuonius skyrius baigė devyni mokiniai. Tai nuopelnas pasisventusių mokytojų, darbščių mokinių ir tėvų komiteto – Reginos Idzelienės, Livijos

Vida Šemanavičienė – VII sk., Živilė Vaitkienė – VIII sk., Rita Kliorienė ir Eglė Laniauskienė muzikos mokytojos, Stefanija Stasienė – laisvų klausytojų, Andris Dunduras bibliotekos vedėjas. Padėkos ženklai visiems mokytojams buvo įteiktos gėlės.

Tėvų komiteto pirmininkas pranešė, kad Virginija Rubinski, išdirbusi mokykloje 16 metų, pasitraukia iš mokytojos pareigų. Ateinančiais metais jos vieton pakviestas mokykloje dirbti

tus ir mokinius už rūpestingai atliekamą mokytojų darbą, mokinių kruopštų mokymąsi, norą išmokyti tėvų kalbą ir geriau pažinti Lietuvą. Ji įteikė mokyklai dovaną – čekį.

Vilija Nasvytytė – Klimienė pranešė apie JAV LB Švietimo Tarybos skirto konkurso laimėtojus: antroje grupėje už "Zuikio puikio" iliustracijas pirmą vietą laimėjo III sk. mokinė Gintarė Krasinskaitė, antrą vietą – IV sk. mokinė Lina Beržinskaitė, trečią vietą – III sk. mokinė

SIBIRO TREMTINĖ

(Stasės Bogušytės-Skipitienės 115-ji gimtadienį ir 51-sias mirties metines prisimenant)

Marija Garbačiauskienė

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Šiek tiek apnirus plėšikavimams kaimo vietovėse, mama su vaikais (seserimi ir manim) grįžo gyventi į Kalpokus. Tėvas liko Kaune.

Karo ir vokiečių okupacijos nuniokotoje Lietuvoje trūko visko. Net žibalo lempoms sunku būdavo gauti. Atsimenu, kaip virtuvėje vakarais apsišviesdavom balanomis, o namo "ponų gale" degdavo tik viena lempa valgomajame. Jei reikėdavo šviesos kituose kambariuose, mama užsidegdavo spinksulę. Nebuvo ir ūkiško muilo. Žmonės jį virdavo namie. Kaimo sanitarinės sąlygos buvo blogos. Prasidėjo dėmėtosijs šiltinės epidemija. Sirgo ištisos šeimos. Daug mirė, nes ir medicinos pagalbos trūko. Antroji liga, kuria žmonės dažnai sirgdavo, bu-

vo raupai. Nuo jos reikėjo skiepytis, betgi ir skiepyti nebuvo kam. Tada mama savo noru ėmėsi to darbo. Prisimenu, kaip į Kalpokus ateidavo jaunos moterys su vaikais ant rankų ir prašydavo, kad jų atžalėles paskiepytų. Ir mama skiepijo, už šią paslaugą jokio užmokesčio neimdama. Be to, nors oficialiai mama akušerės darbo nebedirbo, bet jei kas paprašydavo, nesvarbu ar žiemą ar vasarą, ar dieną ar naktį, ji tuojau pat sėsdavo į vienu arkluku pakinkytą vežimuką, greta pilka miline sermėga apsivilkusio jaunesnio ar senesnio būsimo tėvo. Taip buvo ligi mama gyveno Kalpokuose. Ir už šį patarnavimą mama jokio atlyginimo neimdavo.

- Man visko pakanka, - sakydavo ji. - Galiu žmonėms padėti, tai ir padėdau.

Apie 1923 - 1924 metus Kalpokuose prasidėjo statybos ir remontai, nes visi ūkiniai pastatai, su gyvenamąja troba imtinai, buvo jau seni, o kai kurie ir apgriuvę. Statybos vykdavo vasarą, kai ir šiaip darbo ūkyje buvo daug. Mamai tekdavo tas statybas prižiūrėti, kadangi tėvas retai į Kalpokus atvažiuodavo. (Jis tas statybas finansavo). Net ir tuo metu mama neatsisakydavo sutikti naują žmogų ateinantį į Pasaulį, ar kaip nors kitaip padėti į bėdą įkliuvusiems.

Žiemą, kai žemę užklodavo balti patalai, kai nebūdavo laukų darbų ir statybos sustodavo, mama nesėdėdavo rankas susidėjus. Tuo metu ji daug megzdavo, siūdavo, mokė mudvi su seseria rašyti ir šiek tiek aritmetikos (mudvi niekad pradžios mokyklos nelankėme). Skaityti aš tuomet jau mokėjau. Ne kartą, viską metus, mama sėsdavosi prie paprasto, nedažyto, kaimo meistro padaryto staliuko, kuris stovėjo jos miegamajame ir rašydavo. Taip

laikas nuo laiko atsirasdavo straipsnelis "Lietuvos žiniose" ar "Lietuvos aide". Ilgais žiemos vakarais mama mėgdavo sėdėti valgomajame gale stalo, gerti arbatą su iš Šiaulių atvežtomis "Rūtos" ar "Birutės" saldinių fabrikų šokolado atraižomis ir pasakoti mudviem su seseria apie savo jaunystę, apie tai kaip kovojo prieš rusų priespaudą, apie lietuvių mėgėjų teatrą, apie slaptąsias gegužines Šiauliuose bei apie aktyvesniųjų lietuvių areštus ir kratas daugelio namuose. Kartą žandarai darė kratą ir jos bute. Ieškojo ginklų. Nerado, nes kratos metu mama sėdėjo ant kėdės, po kuria buvo pritvirtinti keli revolveriai.

Mama mėgo ir mokėjo pasakoti. Mudvi su sese klausydavome liežuvius pasidėję. Aš tada galvodavau: kokia įdomi buvo mamos jaunystė, kaip gaila, kad dabar nebėra su kuo kovoti. Kiek pamenu mama niekad nesakydavo: Aš tą ir tą padariau, jeigu ne Aš, tai nieko nebūtų išėję ir pan. Ji sakydavo: darėme,

veikėme, dirbome, arba susipratę lietuviai darė, veikė, dirbo, arba tiesiog - lietuviai veikė dirbo. Tada man tie visi lietuviai kovotojai atrodė didvyriai ir aš širdy džiaugiausi, kad ir aš lietuvis.

Taip buvo iki mudvi su seseria įstojome į Kauno Aušros mergaičių gimnaziją. Mama, likusi viena Kalpokuose, ėmė versti iš rusų kalbos V. Korolenkos "Akląjį muzikantą". 1937 m. "Aklasis muzikantas" buvo išleistas. Prasidėjus sovietinei okupacijai, mamos išverstoji knyga buvo išimta iš apyvartos. Kuo mamos vertimas nepatiko "darbininkų" valdžiai, nežinau.

Kokia mano mama buvo savo samdiniais, matyti iš laiško, kurį gavau 1994 m. vasario gale iš Onutės Puidokaitės - Kivylienės, kuri su Juozu Kivylium išstarnavo Kalpokuose dešimt metų. Laišką cituoju, netaisydama kalbos:

"Mano vyrą Juozą Jums prisiminti, manau, nebus sunku, nes mes pas Jūsų ma-

...MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

(Atkelta iš 6 psl.)

Kęstučiui Petraičiui ir Viktoriui Stungytei.

Bibliotekos vedėjas – Andris Dunduras pasiūlė surinkti mokyklos gyvavimo ir veiklos istoriją ir palikti ją mokyklos archyve.

Be to, jis pasidžiaugė, kad šiais mokslo metais daugelis mokinių naudojo biblioteką ir perskaitė daug knygų. Daugiausia perskaitę knygų mokiniai apdovanoti pinigine premija. II sk. mokiniai Vėjas Belzinskas,

Aštunto sk. mokytoja Živilė Vaitkienė apidūdino to skyriaus aktyvų darbą, mokinių pareigingumą ir entuziazmą per visą mokymosi laiką. Visa tai liudija VIII sk. leidinėlis, kuriame mokiniai reiškiasi savo rašinėliais.

Vėliau VIII sk. mokytoja įteikė baigusiems mokyklą pažymėjimus ir kiekvienas mokiniys pasirašė knygoje. Po to kalbėjo VIII sk. abiturientė L. Krivinskaitė:

"Mieli tėveliai, mokytojai ir svečiai,

nenorėdavome anksti keltis šeštadienio rytais ir važiuoti į mokyklą. Bet dabar, kai jau baigėme sunkų darbą, norime pasakyti, kad to buvo verta. Per devynerius mūsų vaikys-tės šeštadienių metus, mes trylikmečiai ir keturiolikmečiai išmokome labai gražią antrą kalbą – lietuvių kalbą.

Pirmiausia norime padėkoti mokytojams, kurie taip sunkiai dirbo ir pasišventė. Mokytojas atiduoda daug daugiau laiko ir įdeda daug daugiau pastangų mokyklai

Lietuvybė labai svarbi mums ir mūsų šeimoms. Mes mokomės savo tėvų kalbą. Nors mes baigiame mokyklą, bet tai nereiškia, kad mes sustosime mokytis. Svarbu mums jauniems lietuviams toliau tęsti darbą. Mes esame Clevelando lietuvių visuomenės ateitis. Svarbu mums neužmiršti savo tautybės, nors turime daug darbo ir atsakomybės amerikoniškame gyvenime. Ką mes šiandien atliksim padėti lietuvybei, tas turės daug įtakos rytojui.

Nors Lietuva mažas kraštas su nedideliu žmonių skaičiumi, tačiau jos žmonės turi labai daug meilės ir pasišventimo jai. Kol mes mylėsime savo tautą, Lietuva augs ir klestės."

Po kalbos abiturientai įteikė mokytojai savo dovaną. Tuo pačiu mokytoja Živilė Vaitkienė įteikė kiekvienam abiturientui mokyklos dovaną – žodyną "Words – Words", išleista E. Kolupaila – Masiokas ir V. Masiokas.

Abiturientė Kristina Kliorytė septintam skyriui patiekė eilę patarimų, kaip geriau pažinti mokytoją Ž. Vaitkienę ir kaip atsilipti į jos reikalavimus.

Mieli septinto skyriaus mokiniai, būsimieji abiturientai,

Šiandien Jūs tampate vyriausiais Šv. Kazimiero mokyklos mokiniais. Reiškia ir gudriausiais. Visų abiturientų vardu Jus sveikinu ir linkiu kad ateinantys metai būtų sklandūs, kad daug išmoktumėt, kad taptumėt dar labiau išmintingais negu, kad esate. Tai neturėtų būti per daug sunku, nes p. Živilė labai aiškiai dėsto ir pasako tiksliai, ko iš savo mokinių reikalauja. Vis dėl to retkarčiais atsiranda kliūčių, neaiškumų. Todėl, mes, buvę p. Živilės mokiniai, turime Jums kelis patarimus, kurie turėtų Jums bėdos atveju padėti.

Pirmiausia, būtinai įsigykite bent po kelis geltonus ar ružavus "highlighters–markers". Kai p. Živilė išdalins Jums aprašymus apie rašytojus, arba informaciją apie įvykčius karus, pabraukite svarbiausius punktus su "highlighter". Tada, kai reikės mokintis egzaminams, perskaitykite tik tuos dalykus kurie yra pabraukti. Tai turėtų padėti jums žymiai greičiau pasiruošti egzaminams.

P. Živilė dėsto labai įdomiai, bet būna tokių šeštadienių, kai pats ateini į klasę neišsimiegojęs ir nelabai nori klausyti tų įdomių paskaitų. Kad laikas greičiau praskristų, siūlome jums p. Živilės išdalintus lapus, su rašytojų paveikslais gražiai nuspalvinti. Kai p. Živilė pamatys, kad Jūs gražiai ir rūpestingai dirbate, gal ji atleis kad ne

taip jos klausimą atsakėte. Dovanojame jums pavyzdžių knygele.

Norėdami, kad jums gerai sektųsi mokintis sekančiais metais, esame surinkę visus savo egzaminus, kuriuos laikėme šiais metais. Esame pasiruošę už tam tikrą kainą juos Jums parduoti. Yra egzaminų kurie buvo išlaikyti A+ pažymiu. Yra ir tokių kuriems suteiktas pažymys yra C arba D. Žinoma, kuo geriau egzaminas išlaikytas, tuo daugiau Jums jo kopija kainuos. Deja, negalime užtikrinti kad sekančių metų egzaminų klausimai bus tie patys, kaip šių metų. Išbandykite savo laimę.

Galų gale, jei virš minėti metodai nebus jums naudingi, siūlome Jums, blogiausiu atveju, savo mokytoją papirkti. Ji dažnai būna linksmesnė, jei mokinant gali laikyti kavos puodelį rankoj ir po truputį vis gurkšnoti. Žinoma, "Gourmet" kavos jai labiausiai patinka, bet kai ji yra tikrai nelaiminga, net ir prasčiausia praeis.

Prie kavos puodelio praeitų ir šokolado gabaliukas. Vėl, kuo prašmatnesnis, tuo geriau. "Godiva" šokoladai laimi pirmą vietą, bet bėdos atveju galite su "Hershey's" ją papirkti.

P. Živilė dažniausiai egzaminų klausimus rašo tik penktadienio vakarais. Galite pasisiūlyti jos tris sūnus prižiūrėti tą vakarą, kad ji iš namų išvažiuotų. Gal tada užmirš, kad sekančią dieną buvo prižadėjęs Jums duoti egzaminą.

Tikiuosi, kad per daug jūsų neišgąsdinom. Mums, baigus aštuonius skyrius smagu kitus per dantį patraukti, ypač mokytoją. Bet būkite ramūs. Galiu prižadėti, kad sekantys metai bus jums visai smagūs. Patirsite, kad p. Živilė jūsų neapgauš. Bet tai ką sako, padarykite, nes ji ne greit užmiršta, ko ji reikalauja. Tikiuosi, kad jums mūsų siūlomų metodų iš vis nereikės, bet gal dėl visą ko, laikykite mūsų mintis neužkastas savo atminty.

Baigiant mokslo metų baigimo šventę komiteto pirm. K. Civinskas dėkojo klebonui G. Kijauskui SJ, Vladui Bacevičiui už nuotraukas, Antanui Styrai už rūpinimąsi patalpomis, tėveliams, Lietuvių Bendruomenei ir visiems atsilankiusiems. Uždarant šventę kvietė visus sugiedoti "Lietuva brangi". Po to vyko linksmos vaisės ir pabendravimas.

Stefanija Stasiene

Mokytoja Živilė Vaitkienė įteikia atestatą K. Kliorytei

V. Kliorio nuotr.

Milda Chmieliauskaitė, Erikas Gudėnas ir Andrius Stančius. III sk Gintarė Krasinskaitė ir Lana Pollock. IV sk. Vaiva Bučmytė, Teresė Paškonytė ir Gintautas Civinskas. VI sk. Saulius Kliorys. Laisvųjų klausytojų klasės Lina Gudėnaitė. Po to šventės dalyvių dėmesys nukrypo į abiturientus.

Šiandien mūsų klasė baigė šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos aštuonius skyrius. Nuo darželio, mes kiekvieną šeštadienį suvažiuodavome iš toli ir iš arti mokytis lietuvių kalbos, literatūros, geografijos, istorijos ir dainavimo. Kartais mums būdavo sunku atlikti visus darbus ir egzaminus. Dažnai

negu mes mokiniai. Norim padėkoti savo tėveliams. Be jūsų mes nebūtume lankę šios mokyklos ir nebūtume šiandien jos baigę. Dėkojame klebonui Gediminui Kijauskui SJ, tėvų komitetui ir jo pirmininkui K. Civinskui, Lietuvių Bendruomenei ir visiems, kurie padėjo mūsų mokyklai.

mą abu išstamavome dešimtį metų. Buvome sąžiningi žmonės, todėl šeiminiškė mumis labiausiai pasitikėdavo ir be abejonės išleisdavo į turgų. Mūsų žinioje palikdavo raktus nuo sandėliuko su maistu.

1940 m. mes apsigedėm ir iki šių dienų pas mane išliko Jūsų dovanos vestuvių proga. Kol gyva būsiu neužmiršiu tų žodžių, kai Jūsų mama per vestuves padovanojo man karvę. - Eik, Onute, ir išsirkink tokią, kuri tau gražiausia ir geriausia.- Man iš džiaugsmo tiesiog ašaros nubyrėjo, nes tokių šeiminių gerų buvo reta." (Laiškas rašytas Onutės dukters, nes pati Onutė beraštė.) Tarp kitko mama Onutei ir vestuves iškėlė.

Mama buvo ne vien Onutei gera. Ypač ji rūpindavosi, kad samdiniai būtų gerai pavalgę, todėl nebuvo tokio metų laiko, kad kamine nebūtų kabėję rūkyti kumpiai, lašiniai ir dešros.

Kai Lietuvą užgriuvo rusai su visa savo sovietine sant-

varka, Stasę Bogušytę - Skipitienę 1941 m. birželio 14 d. išvežė. Ištrėmė į Komi ATSR. Drauge su ja suėmė ir mudvi su seseria, nors mes su mama drauge negyvenom ir buvome pas ją tik svečiuose. Važiavo so mumis į nežinią ir mano dvejų su puse metų sūnelis Ramutis ir mano dar negimusi dukrelė. Gi dabar PLB išleistoje knygoje "Lietuvos kovų ir kančių istorija" rašoma, kad buvo tremiamos tik prostitutės, banditai ir jų rėmėjai.

Kaip gyvenome tremtyje smulkiai aprašiau savo atsiminimuose "Jei laimė nebūtų lydėjusi" (1989 m., "Vagos" leidykla). Dabar tik trumpai priminsiu, kad išvežant niekas mums neleido pasiimti į tremtį vienos tonos drabužių, baltinių, patalynės, maisto ir apyvokos daiktų. Net vaistų, peilių ir žirklių neleido. Jokių piniginių pašalpų nei maistui, nei pienui vaikams niekada negavome. Tremtyje niekada nebuvo aprūpinami taip, kaip vietiniai gyventojai, gyvenome barakuose,

kurių sienose knibždėjo blakės. Žiemą tų barakų sienos peršaldavo ir apšarmodavo iš vidaus. Visą laiką būdavome alkani, nes maistas bovo nekoloringas ir to paties per mažai. Dėl to nuolat viduriavome. Darbas buvo sunkus, ne pagal mūsų jėgas, o po poros metų tokio gyvenimo žmonės mirė. (Ustlochčime, gyvenvietėje prie Vičegdos, kur mūsų šeima gyveno iki karo pabaigos, mirė 50% visų 1941 m. atvežtų tremtinių, tame skaičiuje ir mano mama Stasė Bogušytė - Skipitienė, eidama 64-sius metus. Mirė ji 1943 m. birželio 3 d. Palaidota Ustlochčimo kapeliuose, po aukšta ištektine pušim. Dabar jos kapo nebeįmanoma surasti, nes kapeliuose augę medžiai iškirsti, o patys kapeliai nubuldozeruoti. Mūsų rytų kaimynas niekad nesiskaitė ir nesiskaito nei su gyvaisiais, nei su mirusiais, ypač jei jie ne rusai.

1994 - VI - 2.

Skaityt ir platinkit
DIRVA

Lietuvių tautininkų sąjungos PAREIŠKIMAS

Dėl parašų rinkimo referendumui surengti nutraukimo

Šių metų gegužės mėnesio 10 dieną Lietuvių tautininkų sąjungos iniciatyva, aktyviai remiant Lietuvos demokratų partijai, buvo įregistruota iniciatyvinė grupė paskelbti referendumą dėl pirmalaikių Seimo rinkimų.

Šios akcijos tikslas – nuosekliai įgyvendinant LTS politinę nuostatą demokratinio būdu sutrumpinti Tautai ir Valstybei žalingą LDDP buvimą valdžioje, surengiant pirmalaikius Seimo rinkimus 1995 metų pradžioje.

Darbas pradėtas tautininkams gavus daugelio politinių ir visuomeninių organizacijų pritarimą bei pažadus talkininkauti renkant parašus. Bendroje talkoje per šešias savaites surinkta per 220 000 Lietuvos piliečių parašų.

Tačiau, parašų rinkimui įsibėgėjus, kai kurių įtakingų opozicijos partijų lyderiai pakeitė savo nuomonę dėl šio referendumo. Pasirodė pareiškimų, kuriuose išreikšta abejonė pirmalaikių Seimo rinkimų reikalingumu arba tiesiai nepritariama parašų rinkimui, imta apeliuoti į visuomenės politinį nesubrendimą, didelės jos dalies neapsprendimą. Pasigirdo balsų, netgi kaltinančių tautininkus dešiniųjų politinių jėgų skaldymu, vos ne LDDP užsakymų vykdymu. Tai pasėjo visuomenėje neaiškumo ir abejonų sėklą, sukėlė tarp

opozicijos politinių jėgų nereikalingą įtarumą ir įtampą. Šią sudėtingą ir nepalankią parašų rinkimui situaciją dar labiau paaštrino LDDP pradėtas politinis ir teisinis šantažas bet kokių referendumų rengėjams.

Matydami politinių jėgų nepritarimą pirmalaikių Seimo rinkimų idėjai ir nenorėdami, kad referendumas šiuo klausimu taptų opozicinių partijų nesantaikos priežastimi, siūlome iniciatyvinei grupei nutraukti parašų rinkimą.

Apgailestaujame, kad kai kurių partijų lyderių politinis nenuoseklumas, nepritarimas šiai LTS iniciatyvai ar net jos žlugdymas atėmė iš Lietuvos visuomenės galimybę sustabdyti valstybės griūtį ir žmonių skurdinimą, įvesti tvarką ir įgyvendinti teisingumą ne laukiant eilinių Seimo rinkimų 1996 m. rudenį.

Lietuvių tautininkų sąjunga dėkoja visiems Lietuvos piliečiams, savo parašais pritarusiems mūsų pasiūlymui surengti referendumą dėl pirmalaikių Seimo rinkimų, dėkoja ir aktyviems talkininkams, padėjusiems rinkti parašus.

Mes neabejojame, kad laikas patvirtins tautininkų politikos teisumą.

Rimantas Smetona

Lietuvių tautininkų

sąjungos pirmininkas

(LTS tarybai pavedus, priimta LTS valdybos posėdyje 1994 06 23)

PASAULIO LIETUVIŲ TAUTININKŲ KONGRESĄ PASITINKANT

Pasaulio lietuvių tautininkų kongresas įvyks 1994 m. liepos 8-9 dienomis, Vilniuje, Verkių rūmuose. Iš JAV į Kongresą vyksta apie 30 narių. Tikimasi, kad bus dalyvių iš Kanados, Australijos, Vokietijos ir kitų kraštų.

Komunistų okupacijos metais tautininkai labai nukentėjo. Prisimenu, kai komunistų paskirto redaktoriaus Jono Šimkaus atleistas iš pareigų Lietuvos aid'o redakcijoje, už neįvykdymą jo paskirtų užduočių – parašyti reportažą, kaip buvo išleisti iš kalėjimo komunistai, ir kaip džiaugiasi Kaunas apšviestas naujų spindulių, "Pažangos" rūmų koridoriuje sutikau Tautininkų s-gos pirminką prof. dr. Domą Cecevičių, gen. sekretorių Joną Statkų, kurie po trumpo pasikalbėjimo pasakė: "Tautinin-

kai labai kentės. Mes pasiliksime su jais. Kas galite slėptis Vakaruose". Taip ir įvyko.

Kai Vilniuje tautininkai tarsis, prisiminsime, kaip jie savo veiklą atkūrė, iš Lietuvos pasitraukę į Vokietiją, gyvendami įvairiose kolonijose, stovyklose.

Archyve radau "Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Deklaraciją", priimtą 1948 m. birželio 12-13 d., Tautininkų suvažiavime, Vokietijos gražiam kalnyne, Garmish Partenkirchene. Suvažiavimą organizavo B. Gaidžiūnas. Naujuoju pirminku buvo išrinktas poetas dramaturgas, rašytojas Stasys Santvaras. Susipažinkime su anų laikų tautininkų užmojais.

Vyt. Kasniūnas

Tautininkai, dalyvavę 1948 m. birželio 12 - 13 d. visuotiniame Lietuvių Tautinio Sąjūdžio suvažiavime Garmisch-Partenkirchene, Vokietijoje.

Iš k.: Mūsų Krašto red. Aleksas Laikūnas (miręs), antras neatpažintas, agr. Alfonsas Murelis (miręs), žurn. Vytautas Kasniūnas, dr. Jonas Bartkus (miręs), inž. Kazimieras Krulikas (miręs), aktyvus spaudos bendradarbis, leidinių redaktorius. B.Gaidžiūno nuotr.

Visuotinis Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovų suvažiavimas, įvykęs 1948-ųjų - trisdešimtųjų Nepriklausomybės Akto paskelbimo ir ketvirtųjų tremties - metų birželio 12 - 13 d. Garmisch - Partenkirchene, Vokietijoje, priėmė šią deklaraciją:

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio DEKLARACIJA

tegali kurti tautos ir valstybės gerovę.

Valstybė rūpinasi sudaryti tinkamas sąlygas tautinei lietuvių kultūrai ir tautinėms tradicijoms tarpt.

Tautos nariai ir jų junginiai gerbia ir gina lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės teises ir interesus, aukojasi tautos bei valstybės labui.

Valstybė didelę reikšmę skiria dvasinei ir fizinei kultūrai, organizuoja ir remia institucijas, reikalingas kultūrinėms vertybėms ir tautos pajėgumui ugdyti.

V.

Valstybės suverenitetas priklauso tautai. Tauta savo valią išreiškia laisvais demokratiniais balsavimais. Tautos valia nustato valstybės uždavinius.

Išstatymų leidėjo, vykdomosios valdžios ir teismo institucijos viena nuo kitos nepriklauso. Jų kompetencija paskirstoma taip, kad nė viena jų netaptų vieninteliu suvereniteto reikėju.

Ypatingais atsitikimais tiesiogiai atsiklausama tautos.

VI.

Religijos ir pasaulėžvalgos srityje laiduojama įsitikinimų laisvė. Valstybė yra lygiai teisinga visoms konfesijoms. Bažnyčia pripažįstama viešosios teisės institucija.

Šeimos teisinės padėties ir metrikacijos aktai yra valstybės kompetencijoje. Valstybė pripažįsta ir religinių institucijų sudarytus šios rūšies aktus.

VII.

Valstybė siekia didžiausios ūkinės naudos tautai ir geriausių gyvenimo sąlygų kiekvienam žmogui. Ūkinė krašto gerovė priklauso nuo jo gamybinio pajėgumo, o Lietuvos sąlygomis ypatingai nuo žemės ūkio našumo ir pramonės pažangumo, todėl valstybė remia žemės ūkį ir skatina pramonę.

Valstybė rūpinasi išvystyti ūkinę veiklą sveikos konkurencijos ir laisvų kainų pagrindais, skatindama privatinę ir kooperacinę iniciatyvą,

bendradarbiaudama su privatiu ūkiu bei jį kontroliuodama ir kai kuriose srityse pati ūkininkaudama.

Privatinė nuosavybė pripažįstama ir saugoma, tačiau ji yra sociališkai įpareigota.

VIII.

Darbas yra svarbiausias tautos pajamų šaltinis, jis gerbiamas ir teisingai atlyginamas. Teisė į darbą ir poilsį yra valstybės pripažįstama.

Visuotinės tautos gerovės sumetimais valstybė kuria ir išlaiko socialinės institucijas, siekiančias visiems laiduoti tinkamas gyvenimo sąlygas.

Profesiniams reikalams ginti yra nepolitinės profesinės organizacijos.

Tautos ūkio pajamos skirstomos remiantis socialiniu teisingumu.

IX.

Auklėjimo ir švietimo tikslas yra visapusiškai vystyti dvasinį ir fizinį žmogaus pajėgumą, išauklėti dorą žmogų ir gerą pilietį. Vaikų auklėjimas yra aukščiausia tėvų pareiga ir teisė.

Auklėjimui ir švietimui vadovauja valstybė. Auklėjimo kryptis yra tautinė, krikščioniška. Valstybė pripažįsta šioje srityje tais pačiais principais pagrįstą privatinę iniciatyvą.

Mokymasis ir mokslas yra visiems lygiai prieinamas. Pradžios mokslas privalomas ir nemokamas. Specialinis mokymasis yra ypač skatinamas.

Religija mokyklose yra privalomas mokomasis dalykas. Religinių pareigų vykdymas priklauso nuo tėvų ar globėjų valios.

X.

Svarbiausias mokslo uždavinys yra ieškoti tiesos, o meno – pažinti ir sklęsti grožį. Mokslas ir menas yra laisvi.

Valstybė remia mokslą ir meną, organizuoja reikalingą apsaugą. Ji derina kultūros darbą ir siekia sudaryti sąlygas visiems naudotis mokslo ir meno laimėjimais.

Vladas Vilekš

FUTBOLAS

Kada netyčia paklausau sporto žinių ir sužinau apie tas milijonines algas, kurias gauna Amerikoje sviedinio mėtytojai, mane nukrato šiurpas. O gal pasipiktinimas, o gal abu.

Prisimenu savo vaikystę Kaune. Augau netoli sporto stadijono. Ten dažnai vykdavo futbolo rungtynės. Mes vaikigaliai, nusiziūrėję į sportininkus irgi spardome futbolą. Gal tai nevisai panešėjo į tikrą sviedinį, bet entuziazmas buvo didelis. Taigi mes, o ypatingai mano draugas Stasys, buvome dideli futbolo mėgėjai. Dar šandien prisimenu futbolo grupių pavadinimus, kurios aršiai kovojo viena prieš kitą. Elgesef, Lafales, Kovas.

Mūsų futboliniam entuziasmui buvo ir šiokių tokių kliūčių. Tai bilieto kaina pakliūti į rungtynes. Bet tai neatbaidė mūsų ryžto. Per tvorą ar po tvora, kada sargybiniai nemato. Tas veiksmas

buvo vadinamas "įsikaninimu". Nežinau iš kurios kalbos. Gal iš lotynų, o gal sanskrito. Moralistai ims tyrinėti mūsų charakterius, kad mes be bilietų į sporto aikštę įsmukdavome. Atsakymas labai paprastas. Mes irgi žaidėme futbolą. Ir niekas už pažiūrėjimą nemokėjo. Tad kodėl mes turime mokėti? Pagaliau, mes ir pinigų neturėjome. Jeigu būtume mamai pasakę: "duok, mamyte, litą, eisiu futbolo pažiūrėti" Mamytė būtų nualpusi. O kam įdomu alpstančias mamytes matyti.

Dabar pravažiuodamas gatve matau vaikus mėtant sviedinį. Sunku. Reikia sustoti pamačius automobilį. O mes Žaliakalnyje, Kaune turėjome tuščius plotus. Vieni su krūmais kiti pliki. Spardyk futbolą, žaisk policininkus. Ir man gaila tų vaikukų. Tiesa, yra parkai su puikiais įrengimais. Bet jie gana toli.

Besparodydami futbolą kartais nuogom kojom (o kam reikia batų vasarą?) su draugais tuo laiku nežinojome, kad futbolą išpopuliarino Lietuvoje Stepas Darius. Todėl žaidimo pavadinimai buvo angliški. Tik daug vėliau sugalvojo, kad Futbolas yra kojinis. Golkiperis yra vartininkas. Golas yra įvartis.

O kaip norėčiau sugrįžti ir įmušti golą, bet ne įvartį, kad ir su basa koja. Pralysti per tvorą ir šūkauti už savo komandą. Aš buvau už Lafales.

Buvodamas Lietuvoje žvilgterėjau į tas vietas, kur futbolą spardžiau. Nebėra. Namai, namai. Daug pasikeitimų. Vietos neatpažįstamos. Gal tai progresas. Bet tos pranykusios futbolo aikštelės labai skaudina širdį.

Taip pat ir sporto stadionas taip sutvarkytas, kad uodas nepralys. Ir galvoju... ką dabar vaikai daro? Kur jie spardo futbolą? Ir man jų gaila. Juk jie nieko nežino apie politiką, kuria suaugusieji dabar žaidžia.

BALTAS VELNIAS

"Draugo" laiškų skyrius tapo labai populiaria laikraščio dalimi. Kai kurie laiškų rašytojai tapo nuolatiniiais bendradarbiais. Vienas iš tokių rašo: "Teko dalyvauti suėjimuose su dr. A. Eidintu ir, klausantis jo pranešimų bei sekant spaudą, išryškėja, kad "Velnias" nėra toks juodas, kaip daugelis jį piešia".

Laiško rašytojas visai nepagalvojo, kad velnias pats pavojingiausias, kada jis ne toks juodas. Kada jis pasirodo net labai gražus. Tada jis

tave veda į pagundas, kurių kelio gale pekla. Juodą velnią lengva atpažinti ir jo pasisaugoti, bet ne tokį juodą, kaip atpažinsi? Taip ir keliauji kartu su juo nuodėmingais keliais. Todėl norėčiau matyti velnius juodus. Saugokimės išsibaltinusių velnių. Laiško autorius tai turėtų žinoti. Lietuvių tautosakoje velnias vaizduojamas gražiai apsiredęs ir net ragus paslėpęs. Sutinkamas ant kelio įvairiausiuose pavidaluose. Velnias yra velnias. Juo-

das, baltas ar raudonas.

Laiško autorius susitikęs su Stalinu turėtų daug ko gero apie jį pasakyti. Amerikiečiai jį vadino dėde Juozu. O kaip gerai atrodė generalissimo uniformoje. Malonu būtų ir vodikos stiklę išgerti. Uniforma baltutė jokių kraujo žymių.

Taigi, velnias juodai buvo vaizduojamas liaudžiai gazdinti. Ir čia sutinku su laiško autorium. Tikrai velnias nėra juodas. Jis bespalvis. Pažiūrėk jis už nugaros stovi.

DVIEJŲ ISTORINIŲ ĮVYKIŲ
PAMINĖJIMAS BALZEKO LIETUVIŲ
MUZIEJUJE

1994 m. liepos 15 d., 7:30 val vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyks dviejų svarbių Lietuvai ir Amerikos lietuviams įvykių minėjimas. Abu šie įvykiai, nors skirami 500 metų tarpo, nulėmė tolesnį lietuvių tautos likimą.

Liepos 15 d. sukanka 584-osios Žalgirio mūšio (dar vadinamo Grunwald'o arba Tanenberg'o pagal netoliese buvusius Rytų Prūsijos miestelius) metinės. Žalgirio mūšis įvyko 1410 m. liepos 15 d. Šiame epochinės reikšmės mūšyje bendra lietuvių ir lenkų kariuomenė, vadovaujama Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo, sumušė Kryžiuočių ordiną ir taip sustabdė jo veržimąsi į rytus 500-ams metų. Lietuvių pergalė nuskambėjo per

visą Europą ir buvo laikoma svarbiausiu amžiaus kariniu įvykiu.

Liepos 15-oji taip pat žymi 61-ąsias pirmojo lietuvių Transatlantinio skrydžio metines. 1933 m. du drasūs Amerikos lietuviai Steponas Darius ir Stasys Girėnas perskrido Atlantą ir tragiškai žuvo nebetoli savo tikslo. Nežiūrint to, tada jų skrydis buvo laikomas antru ilgiausiu aviacijos istorijoje. Dariaus ir Girėno vardu pavadinta daug gatvių, aikščių, pastatyta paminklų įvairiose šalyse, tame tarpe ir JAV.

Pirmą kartą Chicagoje bus eksponuota Robert Luddy iš Baltimorės sukurta Žalgirio mūšio diorama su 700 miniatiūrinių viduramžių karių figurėlių. Taip pat ekspozicijoje tikras kryžiuočio

kardas, naudotas Žalgirio mūšyje bei kolekcija lietuvių pulkų Žalgirio mūšyje neštų vėliavų reprodukcijų, atkurtų kunigo Antano Saulaičio, S.J.

Parodoje bus rodomi svarbūs su Dariaus ir Girėno skrydžiu susiję dokumentai iš muziejaus fondų.

Ponas Luddy padarys pranešimą apie Žalgirio mūšio reikšmę Lietuvai ir Europai bei savo patirtį, kuriant dioramą. Ponas Edmundas Jasiūnas, aviatorius ir aviacijos istorikas, knygos "The First Lithuanian Transatlantic Flight" autorius pasidalins savo mintimis apie šio įvykio svarbą Amerikos lietuviams ir aviacijos vystymuisi.

Po Programos bus pasivašininimas. Įėjimo auka prie durų.

Balzeko Lietuvių
kultūros muziejaus inf.

FILATELIJA

Antanas Bemotas

1. JAV šių metų balandžio 22 d. išleido 29 centų pašto ženklą paminėti, taip vadinamiems, "Buffalo kareiviams" (Buffalo Soldiers), kurie dalyvavo Amerikos pilietiniame kare kaip atskiras vienetas. Šis vienetas, susidedęs net iš kelių raitelių pulkų, daugiausia iš Afrikos kilusių juodukų ar jų ainių, kaip žinoma, labai pasižymėjo pilietiniame kare ir vėliau, taip vadinamame, ispanų kare, o taip pat vykdant įvairias kitas sargybinių ir palydovų pareigas. Jų tarnyba truko net iki Pirmojo pasaulinio karo. Pulkai stovėjo daugiausia pietinėse – valstijose, o ypač Fort Leavenworth, Kansas, kur jiems pagerbti ir paminėti neseniai buvo pastatytas paminklas, matomas ir ant šio pašto ženklo.

2. Gegužės 26 d. JAV paštas išleido trijų pašto ženklų ir bloko seriją, kuriais paminimos pasaulio futbolo (europinio, kuris čia vadinamas Soccer) pirmenybės.

29, 40 ir 50 centų pašto ženkluose parodyti skirtingi futbolo žaidėjai, o bloke rodomi visi trys pašto ženklai. Kartu, duotas JAV žemėlapis su pavadinimais miestų, kuriuose šios žaidynės vyksta ir išvardintos 24 valstybės, dalyvaujančios šiose žaidynėse. Baltijos valstybių šiame sąrašė nėra.

LIETUVAI įsivedus savo valiutą, pradėti leisti ir

pašto ženklai, kurių vertė nurodoma jau Litais ir centais.

Anksčiau, prieš penkerius metus, ant pašto ženklų buvo rašomas tik skaitmuo, todėl nebuvo aišku, ar jo kaina yra rubliais ir kapeikomis. Taip buvo ir vėliau, kai piniginis vienetas buvo pavadintas talonu. Dabar ant pašto ženklų jau matome įrašytą kainą Lt. ar ct. (Litų ar Centų). Tiesa, prieš keletą mėnesių buvo išleista pašto ženklų ir vokų, ant kurių kaina buvo įrašyta tik raidėmis A ar B, kurios reiškė, kad laiškas yra siunčiamas oro paštu pagal tuomety buvusį tarifą. Galop, prieš kelias savaites Lietuvos paštas jau išleido šimtą pašto ženklų nuo nepriklausomybės atstatymo. Čia dedame 80 centų pašto ženklą, kuriame parodytas Lietuvos himno autorius Dr. Vincas Kudirka (1858 - 1899). Dail. A. Ratkevičienės piešinys, spausdintas užsienyje.

KANADA jau kelinti metai iš eilės išleidžia kokio žymaus kanadiečio dailininko kūrinių ant pašto ženklo.

Šiomet tokiu menininku buvo parinktas Frederick H. Varley, kurio paveikslas Vera yra parodytas ant 88 centų pašto ženklo, išleisto šių metų gegužės 6 d. Žinovai sako, kad paveikslas buvo tapytas 1931 m. Vancouveryje, Britų Kolumbijoje, kai dailininkas tada ten gyveno. Paveiksle dominuoja charakteringa įvairių atspalvių mėlyna spalva.

★★★★★

ALT S-GOS LOS ANGELES SKYRIAUS
VALDYBOJE

ALT S-gos Los Angeles skyriaus valdybos posėdyje nutarta šiais metais suruošti: Rugpjūčio 14-tą – Gegužinę Po Stogu Rugsėjo 18-tą – tradicinę Tautos Šventę Lapkričio 20-tą – Prezidento Antano Smetonos 120 metų gimimo ir 50 metų tragiškos mirties sukakties minėjimą-akademiją.

Gegužinę Po Stogu visuomet, taigi ir šiemet, rengiame Tautiniuose Namuose. Kitiems dviems iškilmingiems renginiams nepavyko gauti jokios datos erdvesnėje parapijos salėje, todėl visi trys renginiai vyks Tautiniuose Namuose.

Valdyba

DU NAUJI INŽINIERIAI LIETUVIAI

Du Clevelando jaunuoliai, Rimas Biliūnas ir Danius Šilgalis, džiaugiasi baigę Clevelando Valstybinio universiteto, inžinerijos fakultetą ir gavę Bakalauro diplomus bei Cum-Laude medalius – Rimas mechanikos, o Danius elektros inžinerijoj.

FULBRIGHT STIPENDIJA

Laura Malėnaitė, Aldonos Malėnienės ir a.a. Ado Malėno dukra, 1993 metais baigė Davidson kolegiją Da-

vidson, North Carolina, bakalauro laipsniu (Bachelor of Arts with honors in Political Science). Baigus mokslus, Laura dirbo toje pačioje kolegijoje Dean Rusk tarptautinių studijų programoje. Šiomet Laura gavo Fulbright stipendiją moksliniams tyrimams Egipte Amerikos universitete Kaire atlikti. Tyrimų tema – "Kaip arabų pasaulio sąlygos paveikia Amerikos žiniasklaidą (televiziją, radiją, spaudą) ir kaip tai atsiliepia į mūsų supratimą apie arabų pasaulį"

Linkime Laurai sėkmės šiame moksliniame darbe.

A.Z.

RITA STAŠKUTĖ

Kelionių specialistė

Europa, Karibų salos, Meksika, Pietų Amerika, Vid. Rytai

TEL: (216) 831 - 5530 FAX (216) 831-5028

1994 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

geriausios kainos – patogiausi lėktuvai

1-800-366-9980

FINNAIR: via Helsinkis į Vilnių

(antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais)

arba kitomis jums tinkamoms oro linijomis:

SAS-via Copenhagen, LH-via Frankfurt,

LOT Polish-via Varšuva, AUSTRIAN AIR-via Viena

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. *Suite 103 (Ohio Savings Building) BEACHWOOD, OH 44122

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road
North Palm Beach, FL 33408
SE Corner of PGA Bridge

407-622-5000
407-626-6562 res
407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

SENĖJIMAS IR JO STABDYMAS

Saulius Šimoliūnas

Šiais metais New Yorko mokslų akademija išleido savo 717-tą leidinį "Senėjimo procesų farmakologija". Tai yra Biomedicininės gerontologijos tarptautinės draugijos 5-tojo suvažiavimo, įvykusio Budapešte praeitą vasarą, atrinkti straipsniai. Kad prailginus gyvenimą iki 100 ar 115 metų, reikalinga kovoti prieš laisvo radikalo ligas, kurios yra vėžys, aterosklerozė, aukštas kraujospūdis, Alzheimer tipo senatvės išprotėjimas. Laisvo radikalo ligos yra sukeliamos nuodingų chemikalų dėka. Gydyimas galimas 3 būdais – 1. mažinant kalorijų kiekį, 2. mažinant mėsos sunaudojimą, 3. padidinant vartojimą antioksidantų, kas lengvai prieinama vitaminų C ir E forma.

Neatsitiktinai suvažiavimas buvo surengtas Buda-

pešte, nes ten vengrų biochemikas Albert Szent – Gyorgyi von Nagyraptolt išskyrė gryną formą vitaminą C (1932) ir už tai bei studijas biologinės oksidacijos srityje 1937 metais gavo Nobelio medicinos premiją.

Suvažiavime buvo išsakyta nuomonė, jog gyvenimo ilgumas, daugumoje, sąlygojamas mitochondrijų (ląstelių dalelių, kuriose yra daugiausia kvėpavimo fermentai) senėjimo procesų. Priemonės, stabdančios mitochondrijų pažeidimą dėl laisvų radikalų, prailgina gyvūnų ir žmonių gyvenimus. Galvojama jog einama sparčiu progreso keliu.

Amerikos cheminė draugija susirenka suvažiavimui 208-tą kartą š.m. rugpjūčio mėn. ketvirtą savaitę Washington, DC. Medicininės chemijos skyriaus sesijoje

įvyks simpoziumas apie antioksidantus kaip vaistus. Beje, šiame skyriuje vyrauja vaistų pramonės chemikai, iešką naujų vaistų pergalėti įvairias ligas. Jie stengiasi pagerinti vitaminą C, bet iki šandien tos pastangos nesisėka. Taigi vengro nobelisto atradimas natūralaus produkto vitamino C prieš 62 metus yra ir šiandien paskutinis ir geriausias būdas kovoti prieš senėjimą, vėžį, aukštą kraujo spaudimą ir aterosklerozę.

KAUNE

IŠNUOMUOJAMI BUTAI

1 ar 2 miegamųjų už \$30 - \$40 savaitei, ramiam rajone, pilna virtuvė, vonia, telefonu ir TV. Galimas buitinis aptarnavimas ar automobilis su šoferiu.

Tel.: (Kaune) 77-66-21 arba 77-28-38 A. Mažeika, Pramonės prospektas 49-92, Pašto dėžė 733, Kaunas 3036

TRANSPAK

MAISTO SIUNTINIAI

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Pinigai pervedami doleriais

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK

Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772

Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

2129 KNAPP STREET. BROOKLYN NY 11229

FAX 718-769-3302 Telex 216 282

VASAROS KAINOS Į LIETUVĄ

Birželio 15 – rugsėjo 15

Iš New Yorko ar Chicagos į Vilnių ir atgal

Iš Vilniaus į Chicago ar New Yorką ir atgal

"\$ 800.00" įskaitant visus mokesčius

Kai kurioms dienoms bilietai jau išparduoti. Kainos žemesnės prieš birž. 15 ir po rugs. 15.

Grupinės kelionės į **DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ:**

Birželio 29 – liepos 13 iš Newark N.J.

Birželio 30 – liepos 13 iš JFK (New York)

Kaina \$1,893.00

Į kainą įeina: lėktuvo bilietai, viešbučiai (Vilniuje, Kaune, Palangoj); visi pervėžimai; maitinimas 3 kartus kasdien; bilietai į Dainų ir šokių šventę; pilna ekskursijų (sightseeing) programa; visi įėjimo mokesčiai; gidai lietuvių ir anglų kalba; bagažų nešiojimas; patarnavimo ir kiti mokesčiai.

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.
Brooklyn NY 11229
Tel. 718-769-3300
1-800-77-VYTIS

CLEVELANDE ir apylinkėse

ATOSTOGŲ METAS

Gerbiamiems DIRVOS skaitytojams, rėmėjams bei bendradarbiams pranešame, kad DIRVA liepos mėn. pirmąją savaitę atostogaus, todėl liepos 14 d. DIRVOS laidos nebus.

NAKTINĖS IŠKYLOS

Clevelando zoologijos sodas šią vasarą pradės vaikams naktines iškylas – African Safari Overnight Camp. Iškylių programa truks nuo 8:00 val. vakaro iki 9:00 val. ryto, antradieniais arba trečiadieniais. Jos bus tvarkomos zoologijos sodo pareigūnų ir talkininkų.

Užsiėmimuose bus naktinis žygis zoologijos sode, pašnekėsiai prie židinio ir rankdarbiai. Dvidešimt iškylau-

tojų bus kiekvienoje sesijoje. Ryte visi gaus pusryčius.

Šios safari iškylos pradėti Ryan Foundation paskyrė lėšas. Ši organizacija remia specialias jaunimo auklėjimo programas.

Naktinės iškylos kaina \$25. Jos veiks iki rugpjūčio 31 d. Rezervacijos priimanamos telefonu: 661-6500, Ext. 291.

Ger.J.

PARENGIMAI

1994 M.

• LIEPOS 9 d. 6:00 v.v. Lietuvių Kultūrinių Darželių D-jos Vasaros vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH

• LIEPOS 10 d. Clevelando Pensininkų Klubu gegužinė. (Sekmadienį)

• LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS mėn. 31-ą dieną sekmadienį 12-tą valandą popiet, L.K.V.S-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba ir L.Š.S-gos Išeivijoje Žalgirio šaulių kuopos

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011

639 East 185th Street • Cleveland, OH

Iš anksto susitarus, paskambinant į

Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio 9:00 – 4:00

Penktadienį 9:00 – 6:00

Šeštadienį 9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

valdyba kartu rengia gegužinę prie ežero Beachland parke 17815 Canterbury Road Clevelande..

• RUGPJŪČIO 14 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

• RUGPJŪČIO 28 d. Kun. Juozapo Angelačio 60-ties metų kunigystės sukakties ir 90-to gimtadienio pagerbimas. Šv. Jurgio parapijoje šv. Mišios 10:30 ryto.

• RUGSĖJO 18 d. Virginijos Bruožytės-Muliolienės koncertas. Rengia skautininkų draugovė ir Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 25 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų atidarymo šventė. Šv. Mišias celebruos vyskupas Edward Pevec Mišios 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev. Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)

APARTMENT FOR RENT

LAKE SHORE –185 St. Area Modern, large 1 bedroom, appliances, Air cond. Garage included. Quiet bldg. No pets. Lease. \$325 Call 338-3205

• SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyr. skaučių Židinys.

• LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 19 d. L.K. Ramovės Lietuvos Kariuomenės Atkūrimo Minėjimas

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

1995 M.

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES

available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

JAV LB TARYBOS RINKIMŲ REZULTATAI

Pranas Joga

Paskelbus JAV LB XIV Tarybos rinkimų rezultatus, galima juose dalyvavusių rinkėjų skaičių palyginti su XIII Tarybos rinkimų duomenimis.

Rinkimų	XIII	XIV	Skirtumas
Apygarda	Taryba	Taryba	
Bostono	542	473	- 69
Connecticut	540	381	- 159
Floridos	516	544	+ 28
Michigano	469	551	+ 82
New Jersey	285	162	- 123
New Yorko	501	456	- 45
Ohio	555	372	- 183
Pietryčių	633	550	- 83
Vakarų	459	392	- 67
Vidurio Vakarų I	1102	1074	- 28
Vidurio Vakarų II	132	299	+ 167
Vidurio Vakarų III	218	290	+ 72
Vidurio Vakarų IV	209	271	+ 62
Viso	6161	5815	- 346

Lyginant duomenis matosi, kad iš 13 rinkiminių apygardų 5-iose balsuotojų skaičius padidėjo, o likusiose 8 – sumažėjo. Bostono, New Jersey, Ohio ir Vakarų apygardos prarado po vieną tarybos narį. Vidurio Vakarų II ir IV nebuvo išstatyta pakankamai kandidatų, todėl abi apygardos prarado po vieną tarybos narį. Floridos, Michigano, Vidurio Vakarų apygardos gavo po vieną tarybos narį daugiau. Bostono, New Yorko, Pietryčių tarybos narių skaičius paliko tas pats.

Į XIV Tarybą išrinkti 32 nauji nariai ir 28 perrinkti iš XIII.

★★★★★

Naujausios žinios iš Lietuvos trumpai

Dienraštis "Tiesa" nuo liepos pirmos vadinsis "Diena". Redakcija pareiškė, kad laikraščio turinys dėl to nepasikeis. Jau kelis metus laikraščio steigėjas – Lietuvos komunistų partija vadinama Lietuvos demokratinė darbo partija.

Alytuje p. Abunevičiaus namuose savaitgaliais pradėjo mokytis vietinių totorių vaikai. Turkų ir arabų kalbų, islamo pagrindų, religijos apeigų juos moko iš Turkijos atvykę du dėstytojai.

Jurbarko miestas ruošiasi Pasaulio jurbarkiškių sueigai ir miesto 735-osioms metinėms. Į Jurbarką savo darbus atvežė dailininkė Zita Biliūnaitė – Sodeikienė, gyvenanti Ohio valstijoje Willardo mieste.

Pasaulio Lietuvių dainų šventei dailininkai sukūrė suvenyrus. Tai lininiai rankšluosčiai ir gairės, kurie kainuos po 4 – 7 USD. Viena dailininkė sukūrė dailias trumpas kelnes (shorts), liemenę ir penkerius skirtingus marškinaičius prie jų. Taip pat bus galima nusipirkti kaitintinių juostų, odinių suvenyrų, klumpių, žvakidžių, pintų ir kitokių suvenyrų atminimui.

Gegužės mėnesį vidutinis darbo užmokestis buvo apie 350 litų (88 USD), tačiau 33 proc. šios sumos sudarė mokesčiai. Žmonių,

dirbančių privalomo socialinio draudimo sistemoje, užsiimančių tarpininkavimu, dirbančių valstybės valdymo struktūrose darbo užmokesyje apie 30 proc. sudarė premijos. Žemės ūkyje dirbančių žmonių atlyginime premijos sudarė tik 0.29 proc.

Nuo 1987 iki šių metų sausio 1 dienos į Lietuvą investuota beveik 200 mln. USD, pusė šios sumos – 1993 metais. Pasak žinovų, vis daugiau ir turtingesnių investuotojų atvyksta į Lietuvą iš Vakarų, o iš Rytų jų pastebimai mažėja. Šių metų pradžioje Lietuvoje buvo daugiau kaip 3000 bendrų ir užsienio kapitalo įmonių. Daugiausia įmonių su Rusija – apie 900, po to Lenkija, Vokietija, JAV – apie 200. Daugiausia į Lietuvos ūkį yra įdėjusi Didžioji Britanija – apie 35 proc. visų investicijų.

Klaipėdietis inžinierius Gintaras Paulionis pagaliau išplaukė su irkliniu valtimi į Švediją. Pirmajam tokiam Lietuvos jūreivystės istorijoje žygiui klaipėdietis jau buvo išsiruošęs praėjusį rudenį. Tačiau tada jam sutrukdė Baltijos jūroje siautusi audra. Ši kartą keliautojas sulaukė palankių oro prognozių. 360 km iki Švedijos Karlskronos uosto Paulionis ketina nuplaukti per dvi tris savaites, vien tik irkluodamas kasdien po dvidešimt valandų.

IŠVYKA Į SEA WORLD

Clevelando Lietuvių pensininkų klubo išvykoje į Sea World š.m. birželio 23 d. dalyvavo 29 klubo nariai ir sve-

čiai. Išvyka buvo labai įdomi, visi maloniai pataleido laiką. Išvykai vadovavo Vytautas Staškus.

Pensininkų klubas yra numatęs šiais metais organizuoti klubo nariams dar kelias išvykas.

Dalis Pensininkų klubo narių išvykos metu prie autobuso

J. Balbato nuotr.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

Eitas E., Wareham	20.00
Mineika S., Centerville	10.00
Chaves V., Marstons Mills ..	10.00
Krasauskas M., Baltimore ..	40.00
Kasiulaitis J., Miami B.	5.00
Šukys V., Surfside	10.00
Mastis R., Hinsdale	10.00
Liepas D., Michigan C.	20.00
Naureckas P., Worth	20.00
Panaras R., Orland Pk.	10.00
Andrašiūnas J., Chicago	10.00
Koklys V., Hacienda Hts. ..	10.00
Vencūnas A., Santa Monica ...	5.00
Skladaitis A., Waterbury	5.00
Bernot J., Union	20.00
Mažeika A., Marina D. R.	20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Vilniaus universitetinėje "Raudonojo kryžiaus" ligoninėje pirmą kartą atlikta lyties pakeitimo operacija. Jai vadovavo vyriausiasis Lietuvos mikrochirurgas Kęstutis Vitkus. Pacientas – 35 metų vilnietis darbininkas. Pasak medikų, Lietuvoje yra ir daugiau žmonių, norinčių pakeisti lytį.

Ko gero premjero Adolfo Šleževičiaus teiginys apie stabilizaciją Lietuvoje yra teisingas – pastoviai yra karštas vanduo, pastoviai duobėtos gatvės, realiosios žmonių pajamos pastoviai mažėja, o kainos pastoviai auga. (AGEP)

A.A. ZIGMAS JAKULIS

Zigmas Jakulis, gim. 1905 m. balandžio 30 d., mirė š.m. birželio 27 d., Vilniuje.

Velionis ilgą laiką gyveno Clevelande.

Apie laidotuves bus pranešta vėliau.

Jakulių šeima

TRISDEŠIMT ANTRAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Apimtis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1994 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

Mielam draugui

A. A. KOSTUI GASPARAIČIUI

Amžinybėn iškeliauvus, sūnų ARŪNĄ, marčią BEVERLY, seseris BRONISLAVĄ GASPARAITYTĘ, VLADĄ PETRAITIENĘ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu.

*Leokadija ir Antanas Kašubai
Marytė Miklienė
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Aldona ir Juozas Šulaičiai
Leokadija ir Juozas Žvyniai
Bronė ir Vytautas Mikliai*

St. Petersburg, Florida